

VEDNEMESICNIK

Z D A R M A

studentské nekritické noviny

www.vednemesicnik.cz • redakce@vednemesicnik.cz • @vednemesicnik 3/ listopad 2022

Drazí čtenáři,

podzim už nás objal ve svém náručí a povětšinou sychravé počasí přímo vybízí sednout si ke krbu s horkým čajem a začít se do prvního čísla Vedněmesicníku v novém školním roce. Není ale třeba zoufat, do letních dnů vás znovu přenesou aktuální čísla například v článku Aloha!, kde se dozvíte o zkušenostech z prvního surfování. V létě jsme také vydali článek o bikerské škole Kola ČB, který naleznete na našem webu.

V našem městě v nedávné době proběhly nemalé změny v kulturním odvětví. Abyste se o nich dozvěděli více, začtete se do rozhovoru s novým vedením Biografu Kotva a také si přečtete článek o konci hudebního klubu Tempo.

Věříme, že bychom se všichni měli zajímat o dění bezprostředně ovlivňující naše město, a tak jsme nevynechali ani téma nedávných komunálních voleb. V článku „Tak co pro nás máte?“ jsme se zeptali všech kandidujících politických subjektů, jaké body jejich programu se týkají studentů a mladých lidí. Přinášíme vám také rozhovor s jedním z nových zastupitelů našeho města.

Bezstarostné léto je už nějaký „ten týden“ pryč a místo něj přišel chladný podzim, který ochladil i atmosféru v naší zemi. Procházíme si obzvláště náročnou dobou, kromě války na Ukrajině naplo vypukla energetická krize a ohrožuje nás všeobecná dražota. Mnohé z nás tak čeká nekomfortní období. Přesto bychom měli stále myslet na soudržnost a nezapomínat, že my ještě nejsme ti, kterým jde skutečně o život.

Přála bych si, aby vás nové číslo přivedlo na jiné než pochmurné myšlenky. Tak se pohodlně usadte třeba právě do toho křesla u krbu a do ruky vezměte hrnek s horkým čajem. Za celý tým VDM vám přejí příjemné čtení.

Lucie Procházková, šéfredaktorka

„Ženy! Život! Svoboda!“

Jen jedno z hesel, která z úst našťvaných lidí zní ulicemi jak iránských měst, tak světových metropolí, jako jsou například Toronto, Londýn nebo Vídeň. Hlas lidu volající po svobodě, rovnoprávnosti a svržení islámského režimu v Íránu sílí, ale stačí na tak velké změny? Pojďme si říct, kde to všechno začalo, proč se to děje a jak by to nadále mohlo pokračovat.

K správnému uchopení celé situace je určitě dobré vědět něco málo o historii tak nádherné země, jako je Írán. Myslím si, že pro naše účely je zbytečné zacházet do dalekých období minulosti, jako jsou kupříkladu doby slavné Perské říše, jejíž část se rozkládala právě na území dnešního Íránu. Roku 1925 ušel na perský trůn král Rezá Šáh z dynastie Pahlaví. V tehdejší Persii zahájil dlouhou očekávanou a velmi rozsáhlou modernizaci. Dokonce to byl on, kdo později změnil oficiální název státu na Írán. Po 2. světové válce došlo k jistému uvolnění politických poměrů, a v Íránu se tak na legální bázi začaly formovat politické strany. Po období divokých protestů a státních převratů se k moci dostal Rúholláh Chomejní. Klíčovou byla pro stát revoluce z roku 1979, která přeměnila zemi v konzervativní islámskou republiku. Země ukončila blízké politické, sociální a kulturní vztahy s Evropou i USA. S dodržováním lidských práv si nový režim zrovna hlavu nelámá. Zejména práva žen jsou od islámské revoluce těžce omezoována.

Nejen celým Íránem 16. září 2022 zahýbala tragédie. V tento den totiž zemřela dvaadvacetiletá Mahsa Amini. Mahsa byla 13. září zatčena v jedné z teheránských ulic za nevhodně upravený hidžáb. Svědci tvrdí, že viděli členy morální policie, jak Mahsu velmi surově strkají do svého vozu, přičemž byla údajně několikrát tvrdě udeřena do hlavy. Následně byla převezena na stanici, kde měla podstoupit školení o tom, co se „sluší a patří“. Mahsa zde však zkolabovala, upadla do kómatu a byla převezena do nemocnice. O tři dny později zemřela, dle policie kvůli „náhlému srdečnímu problému, tedy infarktu“. Její rodina pro Emted News, iránské proreformní médium, uvedla, že Mahsa netrpěla žádnými zdra-

vními problémy. Otec Mahsi se nechal slyšet, že prohlášením iránských úřadů nevěří a obvinil je z kruté lži. „Oni lžou. Lžou. Všechno je lež... Bez ohledu na to, jak moc jsem prosil, nedovolili mi vidět mou dceru.“ řekl Amjad Amini pro BBC Persia. Tělo své dcery viděl až na pohřbu, kde bylo kromě obličeje a nohou celé zakryto. Na jejich nohou byly patrné modřiny.

Veřejná skepse ohledně zprávy úředníků o její smrti vyvolala výbuch hněvu, který přerostl ve smrtící protesty. Smrt Amini přiměla tisíce lidí vyjít do ulic na protesty požadující odpovědnost za její smrt a ukončení násilí a diskriminace vůči ženám v zemi. Tento incident se stal zámkou, aby již tak zoufalý a rozbořený iránský lid vyjádřil svůj nesouhlas s aktuálním režimem. Demonstrace se rychle rozšířily z iránského Kurdistanu, odkud Mahsa pocházela. Lidé po celém světě křičí hesla jako: „Ženy! Život! Svoboda!“, „Smrt diktátorovi!“, „Pryč s Chomejním!“ a spousty dalších. Nejen iránské ženy si na znamení solidarity s Mahsou stříhají vlasy a pájí své šátky.

Patrný strach iránských státních představitelů se projevuje především na brutalitě, se kterou jsou demonstrace v iránských ulicích potlačovány. Bezpečnostní složky používají slzný plyn a nemají problém do lidí střílet. Tisíce lidí byli zatčeni a odvezeni, spousta je zraněných a podle zdrojů The Guardian bylo k nynějšímu dni při protestech zabito již přes padesát lidí. Číslo nicméně nemusí odrážet skutečnost a reálné hodnoty se mohou pohybovat v rámci stovek.

Já sama jsem napůl Íránka, a to velmi hrdá. Rodnou zem svého otce jsem navštívila již dvakrát, naposledy tohle léto. V červenci jsem zde strávila tři týdny, a můžu tudíž z vlastní zkušenosti vypovědět o aktuální situaci. Lidé jsou našťvaní. Ekonomická situace je velmi kritická. Mnoho Íránců si například vůbec nemůže dovořit ovoce a maso jí jen jednou týdně. Obyvatelé země moc dobře vědí, že zatímco oni sami běžně musí zvládat dvě práce, a i tak mají potíže uživit své děti, nejvyšší iránský představitel si žijí v luxusních domech a většinu svých příbuzných si dávno po-

krytecky přestěhovali tzv. za oceán, a to paradoxně většinou do USA nebo Kanady. Všechny tyto skutečnosti se na psychice místních velmi poznamenávají.

Pravidla islámského režimu obyvatele také zrovna nepovzbuzují do radostného života. Lidé nesmí na veřejnosti zpívat, tančovat, v celé zemi je přísně zakázán alkohol, muži i ženy musí nosit dlouhé kalhoty, přičemž ženy si ještě vršek těla musí zakrývat tzv. manto, které by zezadu mělo dosahovat do půli stehna. Dále musí mít hidžábem zakryté vlasy a krk. Z vlastní zkušenosti ale vím, že v poslední době na dodržování některých žen už nebraly takový zřetel. Někdy si nechávaly šátky volně spadávat na ramena a v případě nějakých problémů si její zkrátka znovu nandaly. I mně samotné se párkrát přihodilo, že jsem přísný kodex iránského oblékání porušila. Rozdíllem mezi mnou a místními ženami ale je to, že já jako turistka dostanu maximálně napomenutí, což je naprosto neporovnatelné s následky, které hrozí Íránkám. A tady přesně pramení vztek iránského lidu. Vláda teď navíc omezila již tak velmi striktně limitovaný přístup k internetu.

Do světa se bohužel dostávají jen malé střípky umlčovaného volání o pomoc z úst odvážných Íránců a Íránek. Nedonášejí se k nám pravdivé informace o aktuálním dění, nebo tedy aspoň ne z textů médií, která podléhají tamní cenzuře. Nemáme nejmenší tušení, kolik statečných Mahs už od začátku tohoto konfliktu muselo položit svůj život za upíranou svobodu. Pojďme se o těchto těžkých tématech bavit, nebojme se toho. Teď je ta pravá chvíle pro všechny feministky ukázat, pro co bojujete, koho podporujete a za jakými hodnotami stojíte. V případě, že k této tragédii a protestům jen nečinně přihlížíte, nemyslím si, že by bylo zcela vhodné prolašovat se za feministku jakéhokoliv typu. Nepřehlížejme obrovské úsilí a snahu iránského lidu, který se úpěnlivě snaží dostat ze spárů represivního režimu a potřebuje k tomu naši pomoc. Nebudme zticha a pojďme se společně postavit za práva lidí v Íránu a po celém světě!

text: Elishka Kazem Tabrizi, editace: Linda Janoutová, foto: Deutsche Welle

Tak co pro nás máte?

V pátek a sobotu 23. a 24. září v České republice proběhly komunální volby. V Budějovicích se volilo celkem 45 zastupitelů. Nejvíce mandátů získali kandidáti za ODS, konkrétně 16, následovalo ANO 2011 s 13 zastupiteli, Občané pro Budějovice s 6, SPD se 4, 3 zastupitele pak shodně získali Piráti a Společně pro Budějovice (KDU-ČSL a TOP 09). Zeptali jsme se za vás zástupců všech stran, které se dostaly do zastupitelstva, jaké body jejich volebních programů se týkají mladých Budějčáků.

Dagmar Škodová Parmová, děkanka Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity a kandidátka za ODS sdělila, že se v programu zešíroka věnují rozvoji kultury, účasti mladých na akcích pro veřejnost (třeba při Majálesu) a výstavbě menších sportovních hal přímo u škol. Zaměřují svůj program také na investice do bytové výstavby, zvláště bytů startovacích a bytů pro zaměstnance vybraných profesí. Plánují například rekonstrukci Vystaviště a dolního areálu nemocnice, kde vzniknou prostory, ve kterých budou mladí lidé chtít trávit volný čas.

„Protože léta pracuji na univerzitě a každodenně se setkávám, hovořím a spolupracuji s mladými lidmi, jejich názory, potřeby a přání mi nejsou vzdálené. To bych chtěla také v městském rozvoji zúročit.“ vysvětlila Parmová.

Současný 1. náměstek primátora Juraj Thoma, kandidující za Hnutí Občané pro Budějovice (HOPB), mluvil hned o několika bodech. Pro začátek třeba o kvalitě výuky a její modernizaci (technická vybavenost škol, podpora pedagogů v inovacích ve výuce), podpoře mimoškolní činnosti a mládežnického sportu, například prostřednictvím tzv. mikrograntů pro menší akce. „Hopáci“ by chtěli studenty i více zapojit do chodu města a znovuobnovit Studentský parlament, který v Budějovicích již v minulosti fungoval.

Ze strany SPD byla odpověď stručná: „ANO MÁME. Jsou mezi našimi kandidáty mladí lidé – studenti, kteří přispěli do volebního programu svými názory, které byly do programu zapracovány.“ sdělila nám Monika Kroutilová.

Piráti nezůstali jen u programu pro mladé a na přední místa své kandidátky postavili hned 3 mladé zástupce do 25 let. Zásadní je pro ně dostupnost kvalitního bydlení pro mladé lidi, podpora mimoškolních aktivit a rozvoj města s ohledem na životní prostředí. Velmi si cení činnosti studentů, kteří se podílejí na organizaci kulturního života ve městě. V nadkomunálních tématech se také věnují manželství pro všechny.

„Nejsme konzervy, nebojíme se nových postupů v našem městě, a stejně tak rádi převzeme dobrou praxi z jiných měst. Neslibujeme nespílnitelné, zároveň MÁME ODVAHU DĚLAT VĚCI SPRÁVNĚ.“ zdůrazňuje Zuzana Kudláčková.

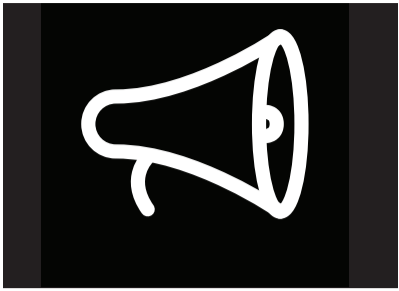
Strany KDU-ČSL a TOP 09, kandidující pod hlavičkou Společně pro Budějovice, by chtěly pokračovat v dosavadní grantové podpoře mládežnických sportovních klubů i jednotlivých akcí, např. Majálesu, realizaci workoutových hřišť a pumptracků. Dlouhodobě usilují o změnu dotačního programu pro sport. V současné době totiž fotbalový a hokejový klub v rámci tzv. akademie a grantů dostávají zhruba polovinu všech prostředků. V plánu mají i rozšiřování cyklotras, podporu činnosti spolků, ve kterých se může mládež realizovat, spolupráci s uměleckými školami. Čtější se podílet na edukaci mládeže a podpořit její zájem o politické dění, způsob fungování samosprávy a státní správy.

„Podporujeme zájem mladých občanů o zlepšení životních podmínek v jejich okolí, ať už se jedná o úklid nebo péči o zeleň. Podporujeme neziskové organizace v poskytování pomoci drogově závislým a máme zájem o rozšiřování aktivit, nejenom v oblasti drogové závislosti, ale i oblasti ekonomické a energetické gramotnosti.“ sdělil nám lídr kandidátky strany Tomáš Bouzek.

Nejspíš vám neuniklo, že jste si v našem článku nepřečetli, jaké plány má pro mladé ANO 2011, ale jeho kandidáti nám odpovědi nezaslali v požadovaném termínu.

text: Anna Pečlová

Nebylo mi dáno běžet a usmívat se zároveň, říkával Emil Zátopek

roky, pokořil český rekord v běhu na 2000, 3000 a 5000 metrů. Byl vybrán do československého reprezentačního týmu na mistrovství Evropy 1946. Na pětikilometrové tratě skončil pátý, když překonal výkonem 14:25,8 svůj vlastní rekord 14:50,2.

Po válce se stal vojákem, ale trénoval i na vojně. Trénoval i doma – běhal na místě ve vaně s prádlem. Zátopek jednoduše přestal běžet tak, jako běžali ostatní – a stal se svým jediným trenérem. Mnoho atletů tvrdí, že jedním z hlavních důvodů jeho úspěchů byl právě fakt, že se trénoval sám. Nikdo ho nezkazil. Sám dosahoval svých hranic, sám si zvyšoval latky. Byl neúnavný, běh pro něj opravdu znamenal čisté vakuum. Vakuum, ve kterém byl on a nikdo další. Zátopkův tréninkový systém spočíval v tehdy revolučním běhání 400metrových úseků s několikanásobným opakováním a výklusem; tento systém je pak základem jeho budoucích vítězství na vytrvaleckých tratích a základním kamenem k dnešním intervalovým běhům. Často také běhal například s Danou na zádech, ve vojenských botách či v koňských maštalích.

V podstatě celou svou běžeckou kariéru lámal rekordy. Běh na 10 000 se stal jeho neúspěšnější disciplínou – v letech 1948–54 vedolil světovým tabulkám, pětkrát zlepšil světový rekord. Emil poprvé vstoupil na olympijské atletické závodiště na hrách v Londýně roku 1948, kde vyhrál běh na 10 km (byl to tehdy jeho druhý závod na takovou vzdálenost) a na 5 km skončil druhý za Gastonem Reiffem z Belgie. V ten samý rok se konečně oženil s Danou – jejich svátek zprvu neschvalovala tehdejší vláda, protože rodina nevěsty nespĺňovala požadovaný politický profil. Dana byla, krom svých sportovních výkonů, známá svou laskavostí a klidným, bryskním humorem. Poznali se ve Zlíně, když ještě ani jeden z nich nebyl slavný. Jejich láska jim vydržela celý život, děti nikdy neměli.

Emil Zátopek se stal legendou v přítomném čase. Jeho notorickým úspěchem je letní olympiáda v Helsinkách. Vyhrál zlatou medaili v běhu na 5 km, 10 km a v maratonu, který tehdy běžel poprvé ve svém životě. Ve všech třech těchto disciplínách překonal olympijské rekordy. Odborníci se shodují, že tato kombinace je již v dnešní době nezopakovatelná. Zároveň byl prvním člověkem, který 10 000 m zaběhl pod 29 minut – na závodech v Bruselu v červnu 1954 běžel tuto trať v čase 28:54,2. V roce 1956 se snažil v Melbourne obhájit svou zlatou olympijskou medaili z maratону, bohužel si ale při tréninku poranil třísel a byl na šest týdnů hospitalizován. Doběhl tehdy šestý za svým přítelem a rivalem Alainem Mimounem. V roce 1958 ukončil svou sportovní kariéru.

O Emilu Zátopkovi se nedá hovořit apoliticky – ostatně jako o žádné takto veřejně tváří komunistického Československa. Sportovní kariéru po roce 1945 spojil se službou vojáka z povolání. V roce 1953 vstoupil do Komunistické strany Československa. Po vyhlášení rozsudku

v procesu se skupinou Milady Horákové v roce 1950 vyšlo Zátopkovo prohlášení v *Rudém právu*. K odsouzeným opakovaně poznamenal, že jejich počínání bylo „hanebné“ a rozsudek schválil. Později byl za svůj „falešný komunismus“ ostře kritizován. Dana a Emil totiž patřili k signatářům manifestu 2000 slov.

Proces odstraňování Emila Zátopka začal pomalu. Po nuceném odchodu z armády jej nikde nesměli zaměstnat, takže šest let jezdil a hloubil studny. Protože neměli dostatek peněz, museli Zátopkovi prodat svůj vysněný domek v Praze-Troji, který tak dlouho budovali. Zátopek s kolegy přespával v maringotce, domů se vracel na víkendy jednou za týden nebo i za tři. Hodně pil. Kam zmizel jeho věčný úsměv? Přišli komunisté. Španělský novinář, který chtěl vidět, jak čtyřnásobný olympijský vítěz žije a kterého za ním Dana Zátopková zavezla, spatřil Zátopka, jak zablácený pracuje ve špině a bahně. A podle Dany Zátopkové se cestou zpátky do Prahy rozplakal: „Takhle vy tady opečováváte svého hrdinu?“

Všichni Emilovi přátelé věděli, že se jeho bojovná povaha režimu nezamlouvá. Po událostech Pražského jara, když v roce 1968 došlo k invazi, byla Dana vyděšená. „Nechtěla jsem, aby šel do vězení. Můj otec byl ve vězení za Němců. Uprostřed noci přišlo gestapo a odvedlo ho pryč. Byl v Dachau, Buchwaldu a později v brněnské věznicí. Byl plukovníkem v armádě. Nacisté ho drželi jako rukojmí. Ztratil všechny ty roky ve vězení. Nechtěla jsem, aby se to samé stalo Emilovi. Řekla jsem mu, že od něj nechci, aby byl hrdinou. K čemu je dobré, když o vás někdo deset let po vaší smrti řekne, že jste hrdina? Možná nebud' tak velký hrdina, možná buď raději žijte.“

A tak se Zátopek, který celý svůj život žil podle svého základního smyslu pro dobro a zlo, najednou zlomen a prost svých protiruských výroků, uklidnil a projevil dostatečnou podporu režimu. Nikdy se totiž o opravdovou politiku nezajímal. „Vždycky, když něco podepisoval, vůbec to nečetl!“, říkával o něm jeho kamarád Ludvík Liška. Po slabším uvolení ruských okovů mohl vycestovat, ale pouze pod podmínkou, že bude Dana doma, aby posloužila jako rukojmí v případě, že by se rozhodl utéct.

Zátopek utrpěl mrtvici, infarkt a zápal plic a zemřel po dlouhých nemocích v Ústřední vojenské nemocnici v Praze v roce 2000 ve věku 78 let. Přes všechna úskalí Dana říká, že se životem prokeřčovali. Byli osudovou dvojicí nejen ve světě sportu. Při Emilově pohřbu, menším, jak vyžadovala Dana, do jeho čestné stráže patřili jeho starší přátelé Čevona a Roudný. Když vynášeli Emilovu rakev na Národní ulici, tramvaje zastavovaly a zvony začaly vyzvánět. „Nebylo to plánované. Prostě se to stalo. Bylo poledne a zvony kostela svatě Vorský začaly vyzvánět. Byly tam tisíce lidí v úplném tichu, až na to zvonění.“ Tento rok by Emil a Dana oslavili své sté narozeniny.

text Barbora Nosálová, foto Getty Images

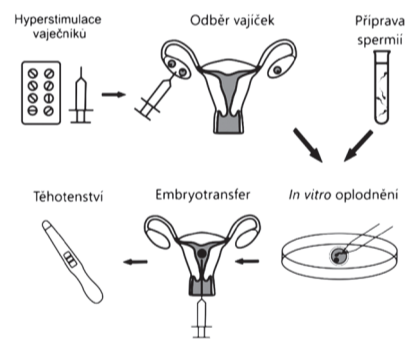
Lokty do stran a lehký krok, zbytečně kývání hlavou a jemný nášlap na střed nohy. Lokomotiva. Když se ho ptali na jeho zmučený výraz během závodu, řekl: „To víte, není to gymnastika nebo krasobruslení.“

Emil Zátopek je i v dnešním atletickém světě jméno, které není třeba moc představovat. Narodil se v Kopřivnici na Moravě 19. září roku 1922. Dana Ingrová, skvělá házenkářka a budoucí zlatá rekordmanka v hodu oštěpem, se narodila v ten samý den ve Fryštátu.

Byl druhý nejmladší z osmi dětí z dělnické rodiny, kde měli vždy trochu méně jídla, než bylo pro takových osm dětí třeba. Žili chudý a skromný život. Jeho manželka o něm říká, že kdykoli bylo třeba někam skočit či zaběhnout, vždy posílali Emila. „On vážně a opravdu rád běhal.“ Zátopek ve Zlíně navštěvoval Baťovy školy a v šestnácti letech začal pracovat v Baťově obuvnické továrně. K běhu se dostal až v roce 1941, kdy ho jeho vychovatel vybral na jarní běh Zlínem. Emil tento běh ze srdce běžet nechtěl – podle jeho slov neměl kondici a byl moc slabý. Bez jakéhokoliv tréninku ale tenkrát doběhl jako druhý. Příští rok už závod vyhrál.

V tuhle chvíli už pro něj byl běh něčím, co si hýčkal a užíval, a tak začal ve Zlíně trénovat v Baťově klubu – ve společnosti tehdy elitních českých běžců, jako byli Šalá či Haluza. Ze začátku byly jeho tratě od 800 m do 3000 m. Přes usilovný trénink ale přitom končil na závodech na druhém či třetím místě, vítězství mu stále unikala. Rozhodl se trénovat podle sebe, a tak v roce 1944, tedy za pouhé tři

„Neetický“ zázrak aneb dítě ze zkumavky

Průkopníkem metody IVF (in vitro fertilizace – oplodnění vajíčka a spermie mimo tělo) a ET (embryotransfer – vložení embrya do těla) byl britský fyziolog Robert G. Edwards a porodník a gynekolog Patrick G. Steptoe. Jejich první pokus o umělé oplodnění v roce 1972 dopadl neúspěšně – mimoděložním těhotenstvím. Následně v roce 1978 přivítali na svět první dítě jménem Luisa Brownová. Jejich úspěch lidé považovali za zázrak, z dívky se stala senzace a Edwards v roce 2010 získal Nobelovu cenu v oboru lékařství a fyziologie.

Tehdejší Československo neoplývalo moderními prostředky a potřebným vybavením jako Západ, a proto tým lékařů v čele s prof. MUDr. Milanem Dvořákem, DrSc., a s prof. MUDr. Ladislavem Pilkou, DrSc., zvolili přírodnější metodu GIF (vložení vajíčka a spermie do vejcovodu, kde dojde k oplodnění). První přenos proběhl již v roce 1981 a následovaly čtyři desítky neúspěšných pokusů. Dne 4. listopadu 1982 bylo ve Fakultní nemocnici v Brně oznámeno narození prvního miminka za pomoci asistované reprodukce nejen v tehdejší Československu, ale i ve střední a východní Evropě. Šlo o 51 centimetrů dlouhého a 3,6 kilogramů těžkého chlapce, jehož identita dodnes zůstala anonymní.

Od narození prvního dítěte uběhlo 44 let, během kterých došlo ke značnému pokroku v metodách asistované reprodukce. Byla vyvinuta kryokonzervace. Jedná se o zamrazení embryí, které má za cíl uchovat embrya ve speciálních kontejnerech s tekutým dusíkem na několik desítek let. Kryokonzervace je ale napří-

klad zakázána v Itálii. Důsledkem toho došlo k zvýšení reprodukční turistiky v Česku, cizince sem láká také poměrně nízká cena.

Ženám, které podstupují umělé oplodnění, hrozí mimoděložní těhotenství, vícečetné těhotenství či u injekčních stimulací OHSS. Ovariální hyperstimulační syndrom je reakce ženského těla na nadbytek ženských pohlavních hormonů projevující se bolestivostí zvětšených vaječníků, ve výjimečných případech hrozí trombóza nebo cévní mozková příhoda. Dalšími následky léčby mohou být psychické výkyvy, které ovlivňují pracovní, sociální i sexuální život. Pacienti si procházejí „emoční horskou dráhou“, v jeden čas mají naději a touhu, vzápětí ale přichází zklamání spojené s propadem. Přestože dochází k technickým pokrokům v diagnostice, terapii a psychologické podpoře se často nevěnuje dostatečná pozornost.

Výzkum umělého oplodnění je kontroverzní a vzbuzuje emoce od samého počátku. Církev dodnes shledává IVF za nemorální (porušení manželské lože) a v souvislosti s tím vzniká řada etických otázek ohledně likvidace nadbytečných embryí, výběru pohlaví potomka, výzkumu kmenových buněk, možnosti klonování či věkové hranice. Věkové omezení u žen v České republice pro podstoupení IVF je 49 let. Důvodem je zásadní klesání plodnosti a zvyšující se rizika zdravotních a genetických poruch u žen po 35. roku života. Ve světě je tato hranice ale značně posunuta, nejstarší matka Mangayamma Yaramatiová porodila dvojčata dvojčata ve svých 74 letech.

Metoda asistované reprodukce přivedla na svět 8 milionů dětí, umožnila mikromanipulaci (odebrání mitochondriálního DNA v zájmu eliminace přenosu genetické vady), možnost náhradního mateřství („pronájem dělohy“), oplodnění ženy bez partnera či oplodnění ženy s využitím spermií zemřelého. Na otázku, kde je hranice etičnosti v rámci umělého oplodnění, si tedy každý musí odpovědět sám.

text Terezie Machová,
foto učebnice Biologie (Vydavatelství
VŠCHT Praha)

KDYŽ NÁM PŘED 20 LETY TEKLO DO BOT

Letos je tomu 20 let, co se v důsledku dlouhodobých a intenzivních dešťů prohnala mnoha českými městy velká voda. Spolu s povodněmi na Moravě v roce 1997 patří k největším přírodním katastrofám u nás. Co katastrofě předcházelo? A jak na průběh vzpomínají ti, kteří povodně zažili na vlastní kůži?

První vlna

Mezi první zasažené oblasti patřilo povodí Vltavy v jižních Čechách. Nenápadný začátek přicházející katastrofy padl 6. srpna. Z televizních zpráv zněla varování o možném zvýšení úhrnu srážek v nadcházejících dnech z důvodu blížící se tlakové níže, nic však nenasvědčovalo tomu, že by se lidé měli obávat něčeho vážnějšího. V následujících dnech 7. a 8. srpna pokračovaly výrazné deště, v důsledku kterých bylo nutno evakuovat dětské tábory a chatové osady v blízkosti řeky, následně pak bylo zaplaveno i centrum města, například sídliště Máj bylo od centra zcela odtrženo a potraviny sem byly dováženy vrtulníkem.

Během první vlny strhla voda dřevěnou lávku do Havlíčkovy kolonie, a lidé tak byli nuceni využívat most v Mánesově ulici. Podle výpovědi byl průjezd i tak komplikovaný, neboť most byl z velké části pod vodou a překážely zde předměty, které voda brala s sebou, například sudy z pivovaru Samson. Lidé se snažili vlastními silami vodu zadržet, stavěli hráze z pytlů s pískem, ale ty se většinou pod tlakem vody provalily. Jiní pomáhali malíčkostmi jako nošením kávy a čaje pro dobrovolníky, kteří se proud vody snažili zmírnit.

Druhá vlna

Po opadnutí vody následoval částečný úklid napáchaných škod. Bohužel však přšet nepřestala a následovala druhá vlna, která byla oproti té první mnohem ničivější. Došlo k rozvodnění dolního toku Vltavy a řeky Labe, voda se dostala do centra Prahy a zaplavila zoologickou zahradu. Bylo nutno evakuovat některá zvířata z dolní části zoo, kde hladina vody brzy dosáhla osmi metrů. V úterý

13. srpna museli zaměstnanci zoo převést do bezpečí přes tisíc zvířat.

Za zmínku stojí příběh lachtana Gastona, který žil v pražské zoo mezi lety 1991 a 2002. Voda ho odnesla mimo prostory zahrady a byl nucen absolvovat téměř 300 km dlouhou cestu po řece Vltavě a Labi až do Německa, kde ho chytili němečtí záchranáři. Během cesty zpět do Prahy bohužel zahynul v důsledku vyčerpání. Celkem kvůli povodni zahynulo v pražské zoo 134 zvířat.

Po 20 letech

I po dvaceti letech visí ve vzduchu otázka ohledně protipovodňových opatření. Na celém území České republiky jich bylo od roku 2002 již mnoho realizováno, některé návrhy ale stále nejsou dořešeny. Například v Havlíčkově kolonii v Českých Budějovicích byl vypracován návrh na stavbu protipovodňové ochrany, který byl však občany této oblasti zamítnut peticí, a to z následujících důvodů:

1. Rozsáhlé stavební a terénní práce, spojené s vykáčením cca 108 vzrostlých stromů, by představovalo i přes plánovanou náhradní výsadbu dlouhodobé přerušování esteticko-rekreační funkce této městské části včetně celkového zhoršení životního prostředí.
2. Projekt neřeší protipovodňovou ochranu na celém toku řeky.
3. Přesto, že stavbou bude dotčeno rozsáhlé území Českých Budějovic, nebyl záměr dostatečně projednán s občany.
4. Navrhovaná úprava řeky Malše představuje závažný zásah do okolní krajiny.

Právě této části města ale v případě povodni hrozí největší nebezpečí, navíc by se voda skrz kolonii mohla dostat dál do centra. Vzhledem k tomu, že jsou výkyvy počasí stále častější a rozvodňování řek a rybníků se stává rizikem pro celém území České republiky, bylo by na místě se opatřeními proti tomuto nebezpečí zabývat hlouběji.

text: Ema Hessová, foto: tn.nova.cz

Místo, které se nezapomenutelně vrylo do paměti mnoha lidem, oznámilo v červenci letošního roku konec své činnosti. Jedinečné kino Kotva sloužilo lidem již od roku 1928. Historicky místo patřilo tělocvičné jednotce Sokol, někteří si možná vybaví název Bio Viktorka či kino Svět. Nezávisle na věku či zájmu o kinematografii, téměř každý o něm alespoň slyšel. Není divu, že náhlé oznámení konce provozu kina zasáhlo nemálo Budějčáků, kteří zde pravidelně trávili čas.

Je ale nutné se strachovat o kompletní ztrátu tohoto výjimečného místa? Rozhodně ne! Naše oblíbené kino je stále v provozu, akorát v novém kabátě. Po vypsaní výběrového řízení na nového provozovatele kina se společnost AJAT, z. s., konkrétně Jakub Janíček s Kristýnou Vackovou, Stáňou Skříčkovou Jírovcovou, Danem Habrdou a Martinem Zemanem rozhodli podat přihlášku. A štěstí se usmálo na jejich straně. Nyní chtějí kino obnovit a přinést mu zpět jeho věhlas na českobudějovické scéně. Tentokrát by rádi nalákali i jiné skupiny lidí, především mladší generace. Více o tomto tématu vám přinášíme v rozhovoru právě s novým spolupřevodovatelem (teď již) Biografu Kotva Jakubem Janíčkem. Pro ještě více info sledujte jejich cestu na sociálních sítích, na Facebooku Biograf Kotva nebo Instagramu @biografkotva anebo se můžete přijít přesvědčit o kouzlu tohoto místa přímo osobně.

Jak se Vám zatím zde v Biografu Kotva daří?

No, my jsme otevřeli 1. září, takže jsme zde zatím něco přes tři týdny, pokud dobře počítám. Musím říct, že zatím se nám daří. Respektive my tomu období od otevření zatím ještě říkáme „testovací plavba“, jelikož je to pro nás samozřejmě něco nového. I přesto, že všichni z našeho týmu máme zkušenosti s kinem, tak konkrétně s takovým kinem v krajském městě ještě ne. Je

„Já bych to nazval spíše novou etapou“, říká Jakub Janíček, nynější spolupřevodovatel Biografu Kotva

to pro nás částečně objevování a nová zkušenost. Nicméně musím říct, že to nadšení, které pro to máme, kompenzuje některé nedostatky, které jsme zde našli, ale zatím z toho máme radost. Jediná věc, se kterou teď trochu bojujeme, je dostání té informace mezi lidmi, že kino vlastně stále funguje. Pak si myslím, že to bude super.

Zmiňoval jste, že už nějaké zkušenosti s provozem kina máte. Mohu se zeptat odkud?

To je skvělá otázka, protože je nás momentálně pět lidí, kteří jsme to tady převzali. V podstatě každý máme trochu jiné zkušenosti, ale všichni jsme „kinaři“. Když začnu od sebe, tak já jsem provozovatelem mobilního letního kina. Během prázdnin brázdím se svým týmem celou Českou republikou a vozíme letní kino do malých měst a obcí. Pak tam máme holky, konkrétně tedy Kristýna a Stáňa, které provozovaly kamenné kino v Ševětíně. Ty mají zkušenost odtud a zároveň mají podobnou zkušenost jako já s mobilním letním kinem. Dále tu máme Dana, jelikož je to režisér, má zase úplně jiný pohled na kinařinu. Jako poslední je tu Martin, který zde má na starosti filmový klub a zároveň vede filmový klub v krumlovském kině Luna. Mimo to máme ještě zkušenosti s provozem letního kina Háječek zde v Budějovicích. Takže dohromady tvoříme takový krásný celek a doplňujeme se.

Živí Vás práce provozní v Biografu Kotva, nebo je to pouze koníček?

Nene, ani jeden z našich party to nemáme jako práci. Do určité míry to bereme jako koníček, ale i jako nějakou službu veřejnosti. Každý máme vlastní zaměstnání, které nás živí a práce zde v Biografu není náš primární příjem ani jednoho z nás.

To máte můj obdiv, věřím, že to zabere hodně času a energie... Co vlastně všechno pro Vás obnáší provoz kina?

Ještě před pár týdny před otevřením jsem s kolegy laškoval, že si sem přivezu spacák. (smích) Tím, že momentálně nebydlím v Budějovicích, ale pár kilometrů od nich, tak ta půl hodina cesty tam a zpátky je vlastně poměrně dost drahocenného času, protože jsme tady byli skutečně od nevi-

dím do nevidím. Teď už si to ale začíná pomalu sedat a nejdůležitější věci, které byly potřeba vyřešit, jsou buď hotové, nebo v procesu. Doufám ale, že si to sedne ještě trochu více a ten běžný provoz už bude v nějakém normálním režimu. Pro nás to byla do určité míry jedna velká neznámá, nicméně provoz kina znamená spoustu nasazení a času.

Jak jsem říkal, máme tým složený z různých lidí a máme rozdělené pozice, kdo konkrétně na čem dělá. Obnáší to od grafických prací přes práci promítače, uklízečky k prodeji vstupenek a vlastně nevím kdesi. Minimálně v posledních třech týdnech jsme si vyzkoušeli snad všechno od vrtání, broušení podlah, elektrikařiny a malování až po grafickou přípravu programu nebo správu sociálních sítí, takže je to naprosto komplexní a nedovodu si představit, že by to tu měl provozovat jeden člověk bez takhle schopného týmu, kterého si opravdu cením.

Co vlastně zapříčinilo konec kina Kotva?

Jde o to, do jaké míry se dá mluvit o konci, já bych to nazval spíše novou etapou. Z toho, co víme, se město rozhodlo dát předchozímu provozovateli výpověď a chtělo tím dát šanci na provoz někomu jinému, takže vypsal výběrové řízení, o kterém se vědělo rok dopředu. Je třeba zmínit, že předchozí provozovatel to tady měl sedmáct let, pokud se nemýlím, což si myslím, že je dlouhá doba. Možná právě

proto chtělo město zkusit, jestli by to tady nechtělo trochu osvěžit.

Co bylo Vaším impulsem pro podání přihlášky do výběrového řízení? Máte v plánu spíše zachovat původní koncept kina, nebo byste rádi přišli s něčím novým?

Já si myslím, že v podstatě je to asi podobný důvod, jako když se náš spolek přihlásil do výběru na letní kino Háječek, kdy jsme vlastně nebyli úplně spokojeni s tím, jak je kino vedené s jeho dramaturgií atd. Podobný důvod to byl i tady, kdy jsme si řekli, že je to příležitost na dalších sedm let provozovat poslední jednosálkové kino tady v Budějovicích. Říkali jsme si, že bychom do toho chtěli vdechnout trochu nový impuls, přinést sem pár změn a vyzdvihnout to místo, které na budějovické kulturní scéně tak trochu upadlo v zapomnění a nalákat sem lidi, kteří sem standardně nechodí. Chtěli bychom to místo otevřít široké veřejnosti.

Čím je tohle místo tak speciální?

Speciální je už jenom tím, že se jedná o poslední jednosálkové kino v Budějovicích. Co se často neví a co bych určitě zmínil, je ozvučovací systém. Ačkoliv je tu v Budějovicích asi osmnáct sálů včetně Kotvy, tak jenom ve dvou z nich se nachází ozvučení Dolby Atmos, což je aktuálně to nejlepší, co existuje. Jedním z těch sálů je právě kino Kotva. Zároveň určitě dalším lákadlem je širší záběr v dramaturgii. Do Cinestaru chodíte na mainstreamové filmy, zatímco

Kotva se snaží nabízet artové filmy, které v multiplexech a komerčních kinech větší nedostanou prostor. Kotva tuhle funkci zastává a je to super.

Co si myslíte o kinematografii v Českých Budějovicích?

Co si myslím o kinematografii? No teď od 1. září už je to určitě podstatně lepší. (smích) Ne, my jsme vlastně do toho šli s tím, že bychom ji chtěli ještě trochu povznést a otevřít široké veřejnosti, nalákat sem nové lidi. Aktuálně má člověk na výběr ze Cinestaru nebo té Kotvy a stojí nad rozhodnutím, kam půjde. Ani ta Kotva úplně nevyřazuje ty mainstreamové filmy, ačkoliv tady nejsou v takovém počtu jako je tomu právě v Cinestaru. Záleží na divákovi, jestli spíše kouká na cenu, která je v Kotvě vždy o pár korun nižší, jestli kouká na kvalitu zvuku, která je tady přinejmenším srovnatelná se Cinestarem, nebo pak jestli kouká na počet termínů, které jsou dostupné. To samozřejmě není možné, aby jednosálkové kino konkurovalo multiplexu.

Na co se v blízké budoucnosti mohou diváci zde v Biografu Kotva těšit? Víme, že zde aktuálně stále probíhá výstava...

Určitě, dole v galerii máme výstavu, ta tady bude pravidelně až do konce kalendářního roku s tím, že do budoucna se ty výstavy budou obměňovat častěji, ale vzhledem k tomu, že ten náš začátek byl trochu náročnější, tak jsme se domluvili, že tu tahle výstava bude delší dobu.

Na co se určitě můžou diváci těšit, tak nás zanedlouho čeká francouzský filmový festival nebo třeba přímé přenosy z newyorské Metropolitan opery. To je určitě věc, kterou bych vyzdvihnul. No a pak něco pro diváky spíše mainstreamových filmů, které bychom sem také rádi pozvali, a to na promítání filmu Black Adam. Dále jsme po dlouhé době v Budějovicích obnovili filmový klub. Jeho první projekce proběhla druhý říjnový týden promítáním chorvatského filmu Muréna a bude standardně fungovat každý čtrnáct dní. Také bychom rádi rozjeli baby club zaměřený na malé špunty a jejich rodiče.

text: Veronika Podlahová, foto: Facebook Biograf Kotva

Zrušit druhý cizí jazyk na základkách? Ano i ne.

Již od svého zavedení je povinný druhý cizí jazyk na druhém stupni základních škol vášnivě diskutovaným tématem – o to víc s návrhem ministerstva školství na jeho zrušení. Školy by přitom musely druhý jazyk ponechat jako povinně volitelný předmět. Krok je součástí širších změn rámcového vzdělávacího programu (RVP), tedy centrálních osnov, podle kterých jednotlivé školy tvoří své vlastní osnovy. Tyto změny mají za cíl zvýšit odpovědnost žáků za své vzdělání.

Ministerstvo školství tvrdí, že by zrušení povinnosti ulehčilo výuku žákům, kteří nejsou jazykově nadaní a mohli by hodinovou dotaci využít efektivněji.

„Pro ty, kteří nejsou studijní typy, je důležitější matematika, čeština a občanská výchova a jeden cizí jazyk by jim stačil,“ říká Luděk Bělehrad, učitel angličtiny na Biskupském gymnáziu. „Pro některé děti, které nejsou nadané na jazyky, to je celkem stres a myslím si, že se nenaucí ani jeden jazyk pořádně,“ poukazuje Bělehrad na osobní zkušenosti s výukou na základní škole.

Jiný názor má Bohdana Gutwirthová, vyučující němčiny a angličtiny na Biskupském gymnáziu. Zdůrazňuje důležitost cizích jazyků na pracovním trhu ve všech oborech a konstatuje, že pro základní dorozumívání stačí i znalost jazyka získaná na druhém stupni. „Je to krok zpět ve vzdělávání,“ míní Gutwirthová.

Podobný názor sdílí Filip Volf, učitel angličtiny a společenských věd na Biskupském gymnáziu. „Prezentuje se to

jako sociální krok, aby se dětem odlehčilo, ale reálně se jim tím zavírají další dveře do života,“ tvrdí Volf a podotýká, že tím stát odebírá rovné příležitosti pro žáky, přičemž cílem základní školy by mělo být dát každému šanci. Volf také zmiňuje, že angličtina se již nepovažuje za konkurenční výhodu, nýbrž za samozřejmost: „Angličtina dnes není světový jazyk, angličtina je druhá mateřština – není to cizí jazyk.“

Z ministerstva školství se také ozývá mínění, že by zrušení druhého cizího jazyka jako povinného vedlo ke zlepšení jeho výuky. „Je to vždycky o lidech, kdo to učí, jak to učí. Když budete mít špatného angličtináře, dáte mu víc hodin, nenaučí vás líp,“ argumentuje Volf a dodává: „My si tím podkopáváme konkurenceschopnost nejen jako národ, ale my tím podkopáváme ty děti.“ Ministerstvo školství předpokládá, že neznalost cizího jazyka neovlivní děti natolik jako nedostatky v jiných dovednostech.

Názory pedagogů na problematiku druhého cizího jazyka se různí. Experti se ale shodují, že pro jakékoli rozhodnutí o této otázce chybí data o dosavadním fungování výuky cizích jazyků. Ministerstvo zatím vychází pouze z průzkumu ředitelů škol, rozsáhlejší data hodlá sbírat až po úpravě RVP, který má být zaveden od školního roku 2024/2025. Povinný druhý cizí jazyk na druhém stupni prozatím zůstává, ať s tím souhlasíte, nebo ne.

text: Jakub Justin

TEMPO – Klub, který měl původně trvat pouze 120 dnů, a ne dva roky

Pro mnohé byla tato novina šokující, pro někoho záhadou, většina je však zvědavá, co se vlastně stalo.

Klub Tempo je známý pro svůj pestří program akcí jako stand up comedy, koncerty či večírky.

Klub měl původně existovat pouze 120 dnů, pak měla nastat rekonstrukce kulturního domu Slavie, ve kterém se klub nachází, a Tempo mělo být zavřeno. Do původního plánu však hodil vidle covid, a Tempo tak mohlo pokračovat po dobu dvou let. Čtveřice organizátorů Dan, Adéla, Dan a Petr, kteří nejdříve počítali s brzkým uzavřením Slavie, naplnili program skvělými koncerty, které měly velký úspěch. Když se poté rekonstrukce odložila, vrhli se do toho přímo po hlavě a i při pandemii se snažili klub oživit, a lidem tak vynahradiť dlouhé měsíce strávené doma.

„Jsem rád, že se nám podařilo po pandemických vlnách klub vždy znovu nakopnout a provozovat ho v rámci možností, jak nejlépe to šlo. Díky pohotové kooperaci s městem a správou domů se nám vždy povedlo včas nachytat další

a další sezónu, a z klubu tak udělat na dva roky důstojné místo pro setkávání hudebních nadšenců a komunit, i když naše plány už byly původně někde úplně jinde,“ odpovídá provozovatel klubu Dan Jirotko.

Tempo je velkým podporovatelem i studentů, již několikátým rokem se zde pořádají školní párty známých budějovických gymnázií jako Česká, Jírovcovka či Bigy. Mezi poslední programy klubu patřili stand-up komici Miloš Čermák a Luděk Staněk, kteří se vrátili do Budějovic s novým programem Boomer Hooligans On Tour, a poslední koncert odehrála skupina PAST, která již v Tempu vystupovala, a derniéra klubu byla tak skvěle završena.

„Nové Slavii přejeme hodně štěstí a kulturních nadšenců. Pokud bude potřeba a bude to v našich možnostech, rádi tam pomůžeme kulturu znovu nakopnout,“ dodává Adéla s úsměvem.

text: Veronika Matlová, foto: Facebook TEMPO - hudební klub

Dlouholetý aktivista a student Zahrádnické fakulty Mendelovy v Lednici, Martin Novotný, se po šesti letech rozhodl přejít z občanské angažovanosti „na druhou stranu“ a kandidoval do českobudějovického zastupitelstva. Díky preferenčním hlasům, které ho posunuly z pátého místa na kandidátní listině České pirátské strany až na místo třetí, se do zastupitelstva doopravdy dostal. Jak hodlá naložit se svěřeným mandátem? Co je jeho hlavním tématem? A jak to všechno zvládne skloubit společně se školou?

Je to už šest let, co se občansky angažujete pod hlavičkou spolku Akční Budějčáci. Proč ses rozhodl kandidovat do zastupitelstva? Jsou věci, které dokážeš lépe prosadit z pozice zastupitele?

Je možné, že to půjde lépe. Záleží, jestli skončím v opozici, nebo v koalici, ale jako občan jsem narážel na to, že v určitý moment jsem prostě nebyl bráný tak vážně. V rámci Akčních Budějčáků děláme projektů hodně, tak pořádek chceme víc a chceme jít dál. Třeba konkrétně u fontány u filharmonie se nám s městem nepovedlo domluvit tou cestou, že upozorníme na něco, co nefunguje a oni to dají do pořádku. Řekli nám, že to dělat nechtějí. A tu svoji kandidaturu a teď už i tedy zastupitelský post vnímám tak, že mám větší váhu a moje pozice se zlepšila.

Nyní studuješ Zahrádnickou fakultu Mendelovy univerzity v Lednici konkrétně obor Realizace a správa zeleně. Jak využíješ znalosti ze studia jako zastupitel?

To je dobrá otázka, protože tímhle směrem se ubírám. Chci zlepšit zadávání veřejných zakázek na správu veřejné zeleně a tam se dá třeba napsat, jak často a jak vysoko se budou stříhat keře, jak se bude přistupovat k ošetřování stromů... To je jedna konkrétní věc, kterou bych chtěl prosadit a která je osmifunkční, když kvetou ulice a stromy nepadají na lidi. Jsem v kontaktu s odborem ochrany životního prostředí, tak doufám, že to společně dokážeme prosa-

Znáte se s: Martinem Novotným

dit. Věřím v to, že by města měla více pracovat s modro-zelenou infrastrukturou. Dešťová voda by se měla vsakovat do země a neodtékat kanálem pryč za město a s tím se dá také skvěle pracovat v každé jedné ulici. Díky tomu mohou být stromořadí, která budou jímat vodu skrz dešťové záhony, ta se bude vsakovat, ale zároveň z toho stromy porostou. Takže má to více úrovní – od té správy, po nějaký rozvoj. Všechny znalosti ze školy mi to pomáhají vidět a teď už snad implementovat do města. Bude to potřebné například v horkých létech, kterých bude přibývat.

V letech 2019 až 2021 jsi byl členem hnutí Občané pro Budějovice, ale dle svých slov jsi „nebyl spokojen s komunikací uvnitř strany“, a proto jsi odešel. Teď jsi u Pirátů. Rozhodl ses pro ně s ohledem na jejich důraz na ekologii?

Pro mě je to o práci s konkrétními lidmi ve městě. Byť mám hnutí Občané pro Budějovice rád, protože udělali skvělé věci jako architektonické soutěže, tak jsme se na běžných provozních věcech nebyli schopni dohodnout. To se třeba týká nahrazování laviček, když je někdo vyvrve a hodí do řeky. Nemohli jsme se dohodnout, že je důležité důsledně opravovat veřejný prostor. Piráty jsem si vybral tak nějak přirozeně z toho důvodu, že to byla alternativní strana tady v Budějovicích, ve které se víceméně shodují s názory. A ano i z celorepublikového hlediska mi je velmi blízká, jsem její volič. Tady se ale spíše jedná o spolupráci s lidmi, protože tím, že to jsou Piráty, automaticky neznamená, že to bude dobrý team. Myslím si, že tady jsou lidé kvalitní a někdo třeba více rozumí bydlení, já jsem přes zeleně, někdo ví více o kultuře. Důležité je to, že ti lidé ví a mají praktické zkušenosti. Já je tolik nemám, ale myslím si, že jsem se už víceméně osvědčil. Ale taky nevím všechno, to je důležité přiznat.

Jak to vlastně všechno stiháš?

Já jsem kombinovaný student. To znamená, že studium je napůl dálkové a napůl prezenční. Jsem tam jednou za čtrnáct dní na dva dny, a to mi umožňuje buď být na nějakých brigádách, ale také se zabývat všemi těmito věcmi. To by normálně nešlo, protože bych tam pravděpodobně byl pět nebo čtrnáct dní v kuse, protože je to daleko.

V ZÁŘÍ KANDIDUJI ZA PIRÁTY V BUDĚJOVICÍCH!

Tvé hlavní téma je tedy správa zeleně? Nebo je to například i cyklooprava a architektonické přeměny ve městě?

Já bych byl rád, kdyby toho bylo co nejvíce, ale to je zkrátka nereálné. Miluji kvalitní architekturu, věřím v architektonické soutěže a také v město krátkých vzdáleností, kde si člověk může vybrat, jestli pojede na kole, v autobuse nebo autem a všechny cesty budou výhodné a bezpečné. V tohle věřím a jsem ochotný to podporovat, ale rozhodl jsem se, že svůj zájem zúžím na správu veřejné zeleně a rozvoj zeleně ve městě jako systému. Stejně jako je třeba dopravní systém, tak je systém zeleně a dá se o něm přemýšlet úplně stejně. Je třeba ho propojovat, tam kde vůbec není tak „tahať“ skrz stromořadí zelenou linii, která se propojí například s centrem. To je mé hlavní téma, ale jsem ochoten podpořit i další věci. Když jde člověk z občanské angažovanosti do politiky, tak už nerozhoduje sám. Takže je to něco za něco. Pokud ovšem nemá padesát procent ve volbách jako Praha 7, kde mají už asi třetí volební období více než padesát procent a vládnou si tam sami.

Říkáš, že už jsi se setkal s nepříliš velkou vstřícností ze strany města, například při řešení fontány u českobudějovické filharmonie. Týká se to spíše nějakých složitých byrokratických procesů nebo je to o neochotě politiků?

Pokaždé je ta situace úplně jiná. Až teď jsme třeba zjistili, že oprava je nesmyslná, protože ten prvek byl navrhnutý tak, že to stojí půl milionu ročně jen za vodu. Celou dobu nám nikdo nebyl schopný tohle říct a jen říkali, že to stejně nikdy nefungova-

lo. Je pravda, že to vypli hned před třiceti lety, když se to místo dodělovalo. Někdy se ale člověk dostane k informacím hrozně pozdě a mezitím jsme si oprávněně říkali, že s námi nechtějí jednat a řešit to. Proč? Teď už víme, jak to je a snažíme se s nimi domluvit, že by to mohlo být trochu jinak. Ta neochota většinou pramení z toho, že když si myslím, že ti lidé pracují špatně, tak jim to zkrátka řeknu. Asi to není dobré dělat, ale já si to nikdy neodpustím. Taky jsem někdy frustrovaný, když se o něco snažím a oni mi jenom říkají, že to nejde, protože vím, že to není pravda. Jsou města, kde se snaží přesně tato místa vyhledávat a opravovat je, a to se dá krásně prezentovat veřejnosti. Je to prospěšné pro kvalitu života ve městě. Dalším příkladem je ještě fontána u Experimentu, takové ty labutě. To je další místo, které čeká na to, až někdo přijde, zprovozní to a bude to fajn.

Když mluvíš o tom, že v některých městech to jde lépe, máš nějakou inspiraci a vzor, kde to funguje dobře, ať už v Česku nebo zahraničí?

Myslím, že se o to snažili v Praze. Dělal tam drobné změny, jako u Vinohradské, kde byl hrozný úzký chodník k nádraží, tak ho trochu rozšířili. Nebo se snaží dělat cyklopruhy tam, kde jezdí hodně lidí a jdou naproti tomu, jak lidé to město používají. Skvělý příklad, který se ale asi nedá úplně porovnávat s Budějovicemi, je Bratislava. Tam se do koalice dostal architekt Matúš Vallo a oni tam dělají skvělé věci, které si ani nedokážeme představit. Od velkých architektonických soutěží na městské lázně a náměstí, přes malé akce, kde si vezmou pár metrů čtverečních, které jsou fakt hnsné na veřejném prostoru, osadí je květinami, dají tam lavičku a ta změna je prostě úplně skvělá, i když to stojí třeba jen 200-300 tisíc korun. Takže ty příklady jsou a stačí jenom chtít.

Zůstáváš ještě v některých spolicích nebo si je musel z nějakého důvodu se vstupem do politiky opustit?

Celou dobu se nějakým způsobem profiluji a zdůrazňuji hodnoty, na kterých mi záleží. Nehodlám na tom nic měnit. Jsem stále členem Akčních Budějčáků, kde jsme s Radkem pořád jenom dva a v té činnosti hodlám pokračovat, ale je třeba to přizpů-

z Akčního Budějčáka budějovickým zastupitelem

sobit. V momentě, kdy bych byl součástí vedení města, tak tam nemůžu jet tvrdou kritikou, protože to mi dají všichni sežrat, ale takhle funguje politika. Stejně tak jsem součástí spolku CykloBudějovice, který se zasazuje o budování cyklistické infrastruktury. Myslím si, že je to v pořádku a dobře. Teď se v naší čtvrti ustavila skupina, jmenuje se to Havlinda, a tam tento spolek pořádá sousedské slavnosti, ale zároveň je zajímavá i rozvoj čtvrti. Takže tady si myslím, že je to spojení přímo výhodné. Já můžu přinést informace z města a můžeme to společně rovnou diskutovat a nějak na to reagovat a urychlit proces rozvoje té čtvrti. Někdy to je tedy nevhoda a někdy výhoda, záleží, jak s tím člověk pracuje a myslím si, že to ještě poznám, jestli je to závažná nevhoda.

A otázka nakonec: sledovala jsem vás, Akční Budějčáky, jak jste medializovali problémy čtvrti Nové Vráto. Skončila tady už tvoje práce nebo se pořád hodláš této čtvrti věnovat?

My jsme se o to zajímali až do projednání vlivu stavby spalovny na životní prostředí. To byl zákonný proces, kde pak byl mítink, kde se sešlo vedení teplárny a lidé se jich ptali a křičeli na sebe a oni jim odpovídali. Bylo to takové hodně emočně vypjaté. Pak už jsme bohužel neměli více času, protože jsme samozřejmě nebyli placení, byla to naše dobrovolná aktivita. S těmi lidmi zůstávám v kontaktu, ale je to těžké, protože s tím zřejmě nebudu moct nic udělat. Většinový názor politiků je, že by to tam stát mělo. O co se budu já snažit a co těm lidem říkám, je, že pokud ve vedení města budu, tak můžu vyžadovat nějaká mitigační opatření, která zlepší situaci. Nejsou tam ani chodníky, v jednom místě je kanalizace ze třicátých let, kterou si ti lidé kopali sami, špatné osvětlení, ulice je tam v místech rozdrobená... zkrátka si myslím, že to dneska už není normální. Takže to, co lidé předtím požadovali po městě, by se teď mohlo povést. Že by se mohlo se stavbou toho baru, který má stát asi čtyři nebo pět miliard, což jsou skoro tři rozpočty města na rok, něco uhrát. O to se budu snažit, ale moje možnosti jsou omezené.

text: Lucie Procházková,
foto: Facebook Martin Novotný

(Ne)všední den na GJVJ

Všední den studenta GJVJ začíná v 8:15, jestli jsi ale ranní ptáče, můžeš začít den o něco dřív, nultou (od 7:25), nebo dokonce minus první hodinou na nepovinných předmětech, jako je latina, soudobé dějiny, florbal, volejbal nebo zpívání v našem školním sboru. Nejrychleji se konce dne dočkáš nejspíš v pátek, kdy má většina tříd pět až sedm hodin.

Během týdne máme my, 5.E – prvak na osmiletém gymplu, tři odpoledky, za celý týden pak dohromady třicet čtyř hodin. Mimo naší třídu jsme pak asi polovinu hodin. Na přírodní vědy a jazyky totiž máme specializované učebny, i díky pracím na nových učebnách na jazyky v Jirsíkové vzdělávacím centru se nemusíme dočasně přezouvat. Nejdelší dny jsou pondělí a čtvrtek, s pauzou na oběd končíme kolem čtvrtě. Na oběd chodíme do jídelny asi 200 metrů od naší školy a s vařením v naší jídelně jsme celkem spokojeni, na výběr je většinou ze tří jídel, někdy pak ze dvou, z nichž bývá jedno jídlo vegetariánské.

Velkou přestávku máme po třetí hodině, svačinu si můžeš koupit buď ve školním bufetu nebo ráno před školou, protože pak už se nemá v průběhu vyučování ze školy odcházet, v pekařství na rohu asi 100m od budovy školy. Velké přestávky můžeš strávit na gaučích po škole, nebo když se

zrovna škola nevytepluje a neprobíhají tam stavební práce, na dvorku třeba hráním fotbalu.

Testy píšeme tak dva až tři do týdne, většinu z nich máme hlášenou předem, většina profesorů vyžaduje jedno ústní zkoušení za pololetí. Jinak jsou ale jejich nároky docela odlišné, s někým píšeme test skoro každý týden, s dalším tři za pololetí, s jiným jsou známky založené hlavně na aktivitě v hodině, v přírodních vědách se skládá známka ještě z laborek a často profesoři odměňují i za účast v soutěžích. Profesoři na naší škole jsou ale velmi vstřícní a hodiny s nimi jsou většinou zábavné, nebrání se diskuzi ani vtipkování. Z našich vyučujících je takových 90%.

Jako student se můžeš na našem gymplu zapojit do spolku GJVJinak, který organizuje fajn akce, jako je například lízátkový nebo perníčkový den, nově i tematické pátky, společnou Snídani v trávě pro celou školu na konci roku nebo Filmohraní, při kterém studenti vyššího gymplu spí ve škole. Na nižším gymplu je pak obdobná akce pořádaná kvartou GJVJ potmě. Jako třídu zvolený předseda se určitě budeš moct do dění okolo sebe také zapojit ve studentské radě.

Odpolední aktivity u nás také probíhají, můžeš se zapojit například do našeho biologického kroužku Chrousti, kroužku elektrotechniky nebo do cestovatelského klubu. Také probíhá kroužek keramiky. Naše škola se taky velmi aktivně zapojuje do zahraničních výjezdů svých studentů, do Německa nebo někam v rámci programu Erasmus+.

Na naší škole jsem se nikdy nenudila a doufám, že ani ty nikdy nebuděš.

text: Hermína Ottová,
foto: Barbora Kubáková

Ze života studentky BiGy: výprava za polární kruh, kulinářské zážitky a spánkový deficit

Z vlastní pětileté zkušenosti vím, že studium na Biskupském gymnáziu lze přežít jen jedinou cestou, a to *správně pozitivním přístupem!* Každé ráno tedy v 5:40 potlačím nutkání předstírat pro daný školní den nějakou strašlivou nemoc a odhodlaně vyřídím vstřícní školnímu ústavu přezdívanému BiGy. Ke klíčovému momentům dne patří i ranní výběr oblečení. Hlavně v zimních měsících je totiž jakýkoli pobyt u nás ve škole zdraví ohrožující. Silně ho tedy nedoporučuji. Na hodiny v nejvyšším patře budovy je kvůli permanentně nefungujícímu topení doporučována polární výbava včetně lyžařské bundy.

Při vchodu do školy se z hygienických důvodů vyhýbám předním dveřím (kdo ví, ten ví) a vybírám zadní průchod dvorkem. Ve skřínce se zastavím jen pro učebnice a skrytě doufám, že nedostanu hned po ránu výprask za svoje nepřežuté boty. Díky úžasné sestaveným rozvrhům po většinu roku sedím (nebo usínám?) ve školní lavičce již od sedmi hodin ráno. Společně se spolužáky se musíme popasovat klidně i se třemi testy denně, referáty, prezentace a zkoušení nepočítaje. Nejčastěji to tedy vypadá tak, že se v hodině dějepis místo poslouchání výkladu na poslední chvíli učím na zkoušení z biologie, při biologii si pak opakujeme slovíčka na němčinu a na němčině se rychle snažím nadřtit na test z fyziky. Vee druhém vyššího gymnázia jsem navíc dvakrát týdně odsouzena k odpolednímu vyučování. Tyto hodiny jsou aročníkule spíše záležitost usínací a povídací než doopravdy nějak záživnou. Sotva v deset hodin zazvoní na velkou přestávku, začíná pro ty nejodvážnější studenty nebezpečná výprava směr Norma. Stojí ale sáček rohlíků za možnou třídní důtku?

Samozřejmě! Na každodenním programu je také intenzivní rozcvička v podobě opakovaného stoupání do třetího patra, nejlépe rovnou z přízemí. Okolo jedné hodiny mě obvykle čeká návštěva naší školní jídelny. Upřímně řečeno, tento kulinářský zážitek je čas od času lehce traumatizující. Je libo kuchařino překvapení nebo kuře Magi nápady? Ke každému jídlu u nás v jídelně také neodmyslitelně patří porce zlostných pohledů našich milovaných paní kuchařek.

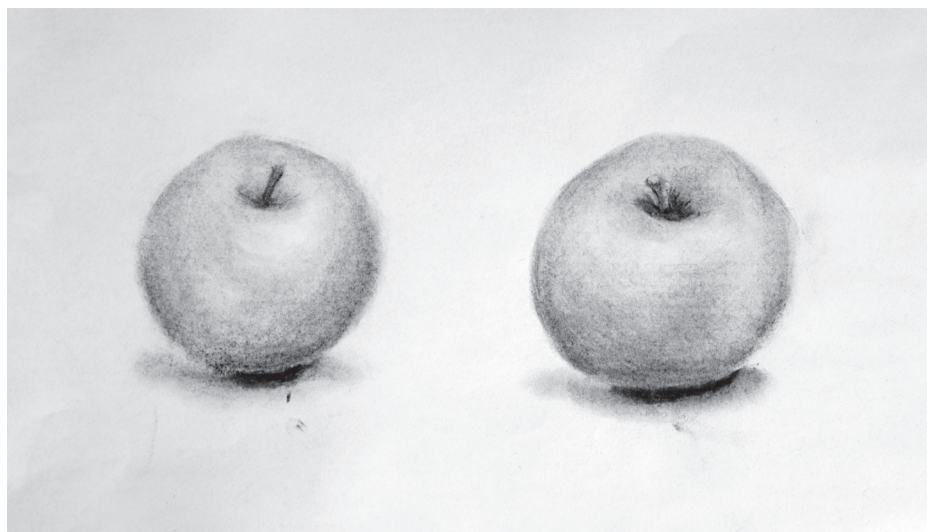
Výběr odpoledních aktivit pořádaných naší školou považují za poměrně pestrý. Ať už zpíváte jako slavík a chtěli byste se přidat k našemu Bigysboru, uplatnit své znalosti v jazykových kroužcích nebo na kroužku regionálního dějepis, či se zapojit při sportovních hrách a lezení na stěně, BiGy se vám moc rádo postará

o zábavu i ve volném čase. Jakožto správná studentka BiGy se každou středu účastním Studentských střed. Mše a následný program se odehrávají budto v našem školním kostele sv. Rodiny, nebo v klášteře na Piaristickém náměstí. Tato akce za mě rozhodně patří ke světlejším momentům týdne. Vždycky se totiž jedná o milý večer plný usměvavých lidí a hezkých momentů.

Při návratu domů mě čeká večerní rande s úkoly z angličtiny a učebnicemi latinu, které se často protáhne i do velmi pozdních hodin. Před spaním si ještě vypočítám pár příkladů na pravidelný páteční test z matematiky a už se nemůžu dočkat, až se po šesti hodinách spánku probudím do dalšího skvělého dne na naší úžasné škole!

Ještě menší připomínka, moc ráda používám nadsázku a ironii. :)

text a foto: Linda Janoutová

POSLEPU POZNÁM VŠECHNA PŘÁZDNÁ MÍSTA

Náměstí je muzeum o deseti patrech
a místnost v tom nejnižším z nich
klečí jako pokora

Je to tam kde pro mě
cizí lidé vytvořili déšť
nikdo nic nepotřeboval
všechno tam vždy dávno bylo

Když mi nestačily moje oči
byly jich tam ještě tisíce jiných
lesklých jako vybrečené skleněčky

Čas se ti sladce slil do kapsy
na jazyku mám od té chvíle jahodové pivo
a ta sladkost mě tahá za kotníky

Stáli jsme u moře
vítr ti rozfoukával vlasy
a držel tě kolem ramen
a já si říkala proč jen to dělá místo mě
když tu stojím dostatečně sama

Vlny se před námi rovnaly a žehlily
jako když v neděli prostřeš stůl

Ticho je vysoké jako čisté zdi
a já najednou vidím slepě
do všech světových stran
které jsou tak blízko
jako po dechu lapající nábytek

Všechny kvetoucí květiny za chůze
v myšlenkách daruji prstům
které mi je strkají do vlasů

V hlavě mám zabodnutý verš
jako stříbro osamělou náušnici

A rackům vítr nevadí
křídla už se nedají
udržet kolem ramen

text: Barbora N

PŘÁLA BYCH SI HEZČÍ SVĚT

Známe bohaté lidi. Ale jsou šťastní?
Známe slavné lidi. Jsou spíš oni šťastní?
Kdo je na instagramu skutečně šťastný?
Ten, kdo má lajky? Nebo majetek vlastní?

Smíme být vůbec šťastní, když je válka?
Když systém diskriminuje lidi s postižením, trans lidi, ženy?
A taky gaye, lesby, etnický rozmanité lidi, nižší třídu?
Když v obchodě prodávají zvířata ne živý, ale mražený?

Když jsou ponižované feministky a vegani,
protože kazí skvělou legraci.
Ničí tradiční hodnoty,
funkční (!) systém naruby převrací.

Když toxická maskulinita utlačuje muže.
Když západ vykořisťuje východ.
Když se děti ve škole šikanují.
Když silnější těží ze svých výhod.

Když lidi týrají a jedí zvířata.
Když si přivlastňují mléko a telata.
Když se laboratorně testuje na biglechy.
A média jsou objektivně podjatá.

Všichni jsme zklamané děti.
S komplexy se vyrovnáváme různě.
Terapií nebo anexí Ukrajiny.
Násilím, alkoholem či jinak hrůzně.

Usmířit se s traumaty je celoživotní boj.
Od dětství se zbavujeme divné tíže.
Hledáme sebevědomí, zocelujeme se.
Proto jsou důchodci tak spokojení, že?

Nezanevřela jsem na lidskou solidaritu.
Vzpomeň na tornádo a začátek války.
Lidi nejsou vždy lhostejní, chtějí pomáhat.
Mohli bychom být šťastní, zdá se mi zdálky.

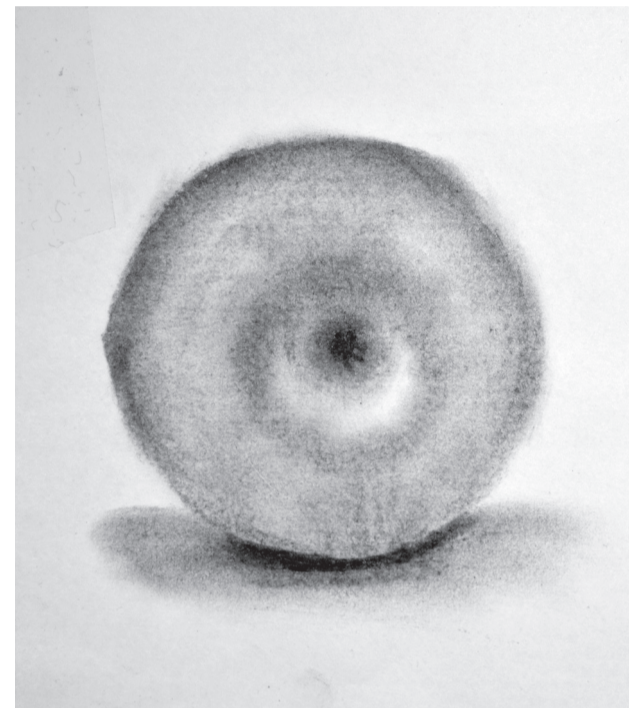
Místo toho si ubližujeme.
Okrádá svou rodinu, kdo nekrade.
S poctivostí leda pojdeš.
Oko za oko a zub za zub, smrade.

Sním, že lidé, zvířata, příroda budou partneři.
Lidé už se nebudou chovat jak vymletý.
Nenechají si vrtat koleno kvůli haléři.
Stihneme to ještě před zánikem planety?

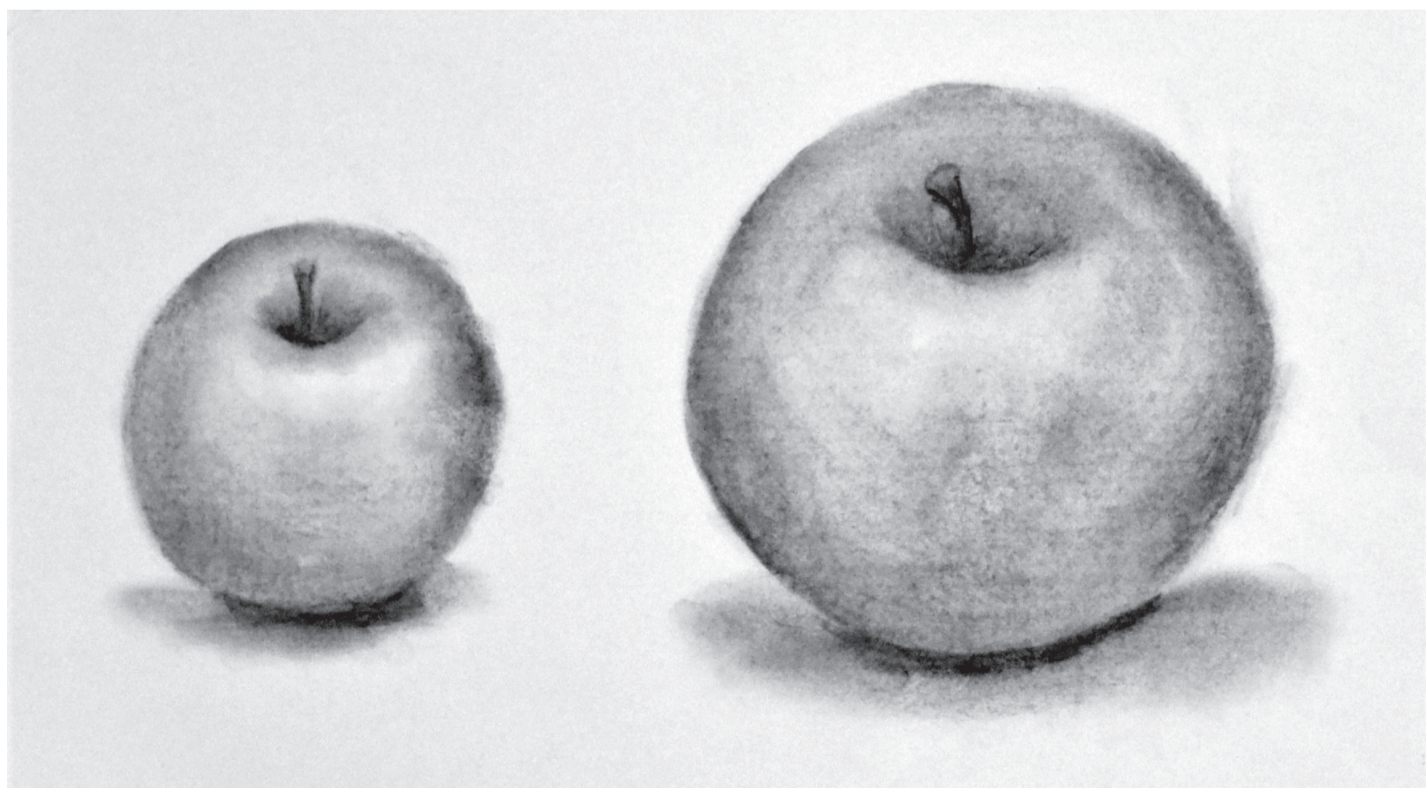
Kdy budou telata terapeutická zvířata?
Místo aby na jatkách smutně koukala na vrata.
Kdy si děti budou podpůrnou skupinou?
Nebudou nešťastné, až roky uplynou...

Zatracujeme humanitu, chcem vědu.
A tak místo psychologické pomoci máme nukleární zbraně.
Už fakt lépe argumentovat nesvedu.

To jsou ty vtipy dvacátého prvního století?
A já mám tleskat?!
Chci ve světě raději mír a lásku, ne oběti.

Naivní Kráva

ilustrace: Lucie Procházková

Pro někoho pobavení, pro jiné vášeň a pro některé osoby i život – to vše se skrývá v tomto pozoruhodném světě sportu Formule 1. Již 8 měsíců uplynulo od začátku sezóny roku 2022 a stále je před námi ještě řada závodů, které před koncem roku 2022 proběhnou. V loňském roce byl obzvláště poslední závod bedlivě sledován všemi, kteří byt jen zaslechli o tomto sportu, neboť boje mezi sedminásobným mistrem světa Lewisem Hamiltonem a Maxem Verstappenem byly opravdu neryvdrasající a poněkud kontroverzní. Po celém světě se nesly zprávy o tom, jak zapálený Nizozemec ukořistil titul mistra světa, a ještě dlouho poté se diskutovalo o tom, co se stalo během závěrečného závodu v Abu Dhabi. Letos nás jistě také čeká neméně skvělé finále sezóny plné adrenalinu. Avšak Verstappen se již dvojnásobným mistrem světa stal. Během VC Japonska se mu podařilo získat první příčku a jeho hlavní soupeř Leclerc kvůli časové penalizaci zaujal až pozici třetí. Bodový rozdíl, který je dělí, již do konce sezóny nemůže být překonán, a tak se Verstappen stal opět mistrem světa. Počítání bodů, které však na konci závodu proběhlo, bylo velmi matoucí a nikdo vlastně nevěděl jestli se mistrem stal nebo ne, neboť závod se nemohl kvůli nepříznivému počasí odjet v plném rozsahu. Nebylo tedy jasné, kolik bodů se bude přesně udělovat, ale i přes zmatený závěr Verstappen oslavil svůj druhý mistrovský titul s Red Bullem.

Doposud nám ročník 2022 poskytl skvělou podívanou, a to jak na trati, tak i mimo ni. Za zmínku rozhodně stojí mladý talentovaný Španěl závodící za tým Scuderia Ferrari. Nejen že mu typická červená sluší, ale i s rudým autem dokáže zázraky. Carlos Sainz Jr. po boku svého týmového kolegy Charlese Leclerca již dovedl úžasné věci, avšak až v červenci dosáhl toho, po čem tolik toužil. Závod

FORMULE 1 – průřez nejlepšími okamžiky sezóny

v britském Silverstonu 3. července přinesl Sainzovi zaslouženou první výhru v kariéře formule 1. „Dnes je vítězství trochu úlevné,“ svěřil Sainz, „upřímně řečeno, nikdy jsem nepřestal věřit, že se mi sen splní, i když tento rok pro mě byl těžký.“ Carlos musel v závodě podstoupit značné oběti svému týmovému kolegovi a řídit se instrukcemi týmu. I přesto, že proti sobě měli Charles a Carlos standardně bojovat, tak týmová režie rozhodla, že Charles zaujme pozici před Carlosem. Události na trati a správné načasování přezutí gum však Carlosovi i tak umožnilo získat pozici zpět a pozvednout trofej z nejvyšší platformy. Celý Silverstone se tudíž radoval z jeho první výhry v kariéře a i ostatní jezdci Sainzovi pogratalovali a obdivovali jeho výkon v závodě. Padok tak naplnilo poplácávání po zádech, úsměvy a velké oslavy v červených barvách.

V prostředí formule se mezi jezdci momentálně nacházejí také pyšní tatinkové. Jejich počet není velký, avšak jejich trio vytváří úžasnou atmosféru, když vezmou své potomky do padoku formule (zázemí pro závodní týmy a jejich formule). Sebastian Vettel je otcem tří dětí. Otcovství změnilo jeho osobnost a snaží se pro děti být příkladem. Formule 1 je velmi fyzicky, psychicky i časově náročný sport a jezdcí tráví většinu sezóny na cestách po světových okruzích a dostane se jim jen trocha volného času, který mohou trávit s rodinou. Hlavně tento faktor přiměl Vettela k rozhodnutí ukončit kariéru na konci roku 2022. Čtyřnásobný mistr světa sdělil světu: „Miluji tento sport. A od té doby, co si pamatuji, pro mě byl zásadní, ale stejně jako mám život na trati, existuje i můj život mimo trať.“ Všichni jezdci i fanoušci byli tímto rozhodnutím, které Seb učinil 28. července skrz svůj instagramový účet, zdrceni a vyjádřili mu obrovskou podporu a své díky za vše, co během své kariéry dokázal a změnil k lepšímu. Sezónu dokončí v Aston Martinu, avšak i týmy jako Red Bull a Ferrari měli tu čest poskytnout mu svou formuli. Kromě úspěchů na trati bychom měli vyzdvihnout i jeho aktivistické působení ve společnosti. Svě postavení využívá, aby upozornil na problémy, které jsou v této době důležité. Zasaduje se za ekologickou činnost a není překvapením, že

Max Verstappen (1) v čele svého domácího okruhu, VC Nizozemska, pronásledován Charlesem Leclercem (16) a dalšími jezdci.

někdy pomáhá traťovým maršálům uklízet tribuny po závodě. Německý jezdec je také oddaným zastáncem komunity LG-BTQIA+ a svou podporu často projevuje svým oblečením i závodním vybavením. Je mnoho věcí, za které můžeme Vettelovi děkovat, a je jisté, že bude tomuto motorsportu velmi chybět. Jeho rozhodnutí je však pochopitelné, a to obzvláště poté, co Seb prohlásil: „Je mi zcela jasné, že jako otec chci trávit více času se svou rodinou. Ale teď to není o loučení. Spíše jde o poděkování – všem – v neposlední řadě fanouškům, bez jejichž vášnivě podpory by formule 1 nemohla existovat.“ Jednoduše a stručně: „Díky, Sebel!“

Letos došlo i k nečekané události, kdy Alex Albon, jezdec za Williams Racing, musel podstoupit operaci slepého střeva, a tudíž se nemohl zúčastnit Velké ceny Itálie v Monze. Jeho pozici tak na víkend zaujal Nyck De Vries. Nyck je nizozemský jezdec doposud závodící ve formuli E, kde loni obhájil titul sezóny 2020–2021 a šampion formule 2. Formule E je stejně jako F1 pořádána Mezinárodní automobilovou federací (FIA), avšak rozdíl je v tom, že monoposty (závodní automobily s otevřenou kabinou a nekrytými koly) jsou poháněny pouze elektricky. Nyck tak jako rezervní jezdec týmu Mercedes-AMG Petronas mohl v září usednout do formule Albona. Nejenom že se zvládl kvalifikovat na skvělé 13. místo, ale penalizacemi ostatních

jezdů se na start posunul na 8. místo a skrz cílové vlajky obhájil devátou pozici, a zajistil tak týmu dva body. „Příležitosti jsem se chytil oběma rukama,“ podotkl De Vries. Důležité je zmínit, že překonal týmového kolegu Latifho, který za uplynulé závody sezóny neskóroval ani jeden bod a Nyck ho tak posunul na 21. pozici v žebříčku jezdců. A to i přesto, že startovních míst na trati formule 1 je pouze 20. Můžeme doufat, že tento 27letý jezdec zaujme nějaké z zbývajících míst pro příští rok a ukáže nám, jaký potenciál se v něm skrývá.

Brit George Russell závodící v Mercedesu W13 udělal velký dojem během své první sezóny v Mercedesu. Má za sebou již sedm pódiových umístění a jedno pole position (startovní postavení v čele trati). Zaujímá místo v kopkitu formule po boku šampiona Lewise Hamiltona, i přesto však dokázal ve všech závodech skončit v top pěti pozicích (kromě britské VC, kdy závod nedokončil). Jeho posun do špičkového týmu měl vliv i na jeho soukromý život a přirozeně je nyní středem pozornosti, neboť Mercedes patří k nejznámějším týmům tohoto sportu. Tento fakt však natolik Russella neovlivnil, neboť v jednom z rozhovorů uvedl, že se stále cítí jako normální člověk a snaží se žít tak přirozený život, jak jen může vzhledem k tomu, že cestuje po světě a závodí ve formuli před statistickými davy. Russell stále lační

po své první výhře v Mercedesu a je ochoten obětovat i druhé místo v poháru konstruktérů na konci sezóny. Stál již na mnoha pódiích, ale z nejvyššího stupínku ještě tuto sezónu neshlížel ani jeho týmový kolega. Pro George pohár konstruktérů nemá cenu a chce výhru! Koneckonců kdo si vzpomene na to, kdo byl druhý?

Doposud nás celou sezónou provázelo mnoho zajímavých, napínavých i kontroverzních okamžiků a za zmínku jistě stojí i talentovaný jezdec Ferrari Charles Leclerc, u kterého to na začátku roku vypadalo, že se řítí pro titul, avšak po mnoha špatných strategických rozhodnutích ze strany Ferrari a i po chybách, na kterých se sám podílel, je tedy zřejmé, že se svého prvního titulu bohužel letos ještě nedočkal. Zoufalé chvíle ho potkaly zejména ve Francii, kde se mu nepodařilo správně formulí dotočit, a skončil tak v bariéře. Jeho sklíčený a zdrcený výraz ve tváři by fanoušci již rozhodně nechtěli znovu vidět, což mladý Monačan ví, takže od něj můžeme jistě čekat už jen samá příjemná překvapení a mnoho dalších pódiových ceremonií. Leclerc měl být soupeřem v letošním boji o titul Maxe Verstappenovi, avšak nyní o mnoho bodů zaostává, a tím pádem získal Verstappen volnou trať pro obhájení svého loňského titulu. Max zatím vyhrál dvanáct závodů a do konce sezóny jich ještě několik zbývá. Je možné, že překoná rekord nejvíce vyhraných závodů během jedné sezóny, který činí třináct výher a drží ho dva Němci – Michael Schumacher a Sebastian Vettel. Čeká nás toho však ještě mnoho a můžeme se těšit i na příští sezónu. Za tým McLaren totiž v příštím roce usedne do formule po boku Landa Norrisse nováček Oscar Piastri a Vettelovo místo v Astonu nahradí Fernando Alonso.

Tento sport vskutku překypuje adrenalinem a neustále se v padoku či na trati něco odehrává. Každý správný fanoušek se vždy nemůže dočkat dalšího nedělního odpoledne, až pět rudých semaforů zhasne a odstartuje se dechberoucí podívaná. Euforie závodních monopostů je nepopsatelná a rozhodně stojí za to, sledovat dění tohoto motorsportu na trati i mimo ni.

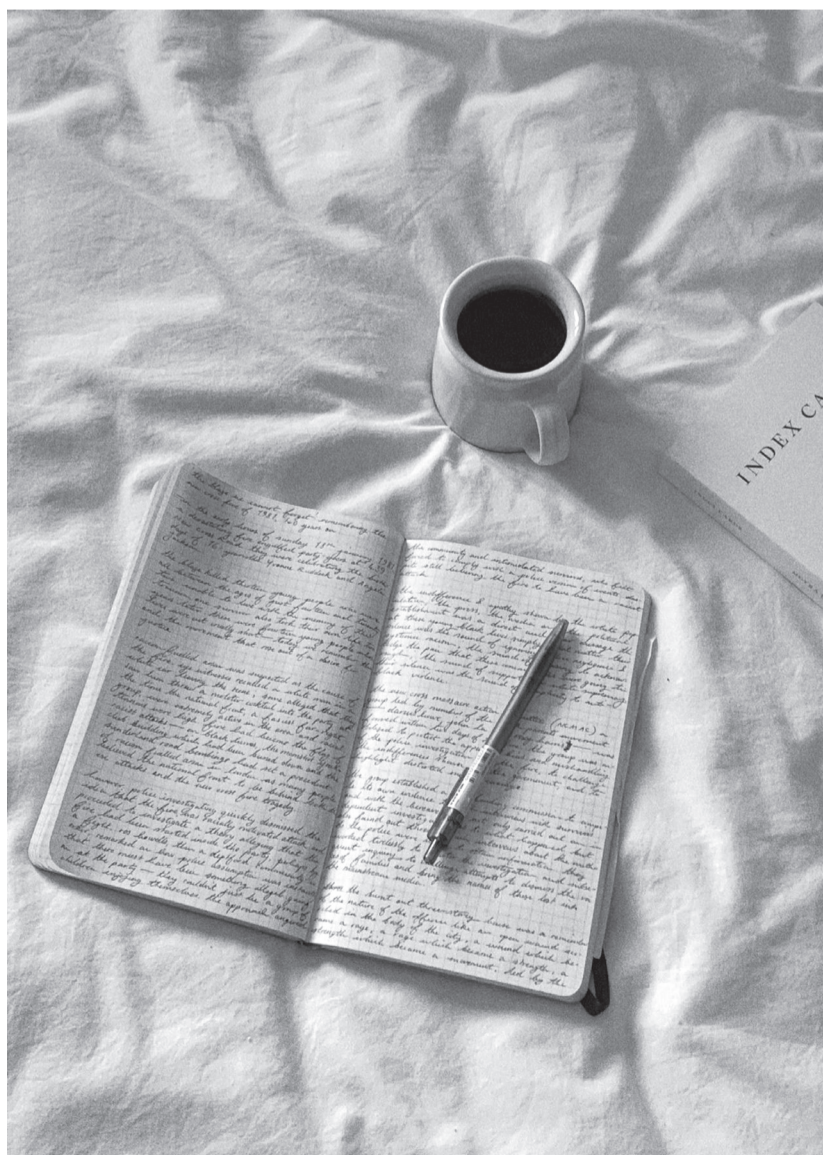
text: Lucie Lindovská,
foto: f1-fansite.com

Psaní deníku: Méně chaosu, více terapie

Už více než před jedním rokem, ještě když jsme všichni byli přilepení u obrazovky na online výuce a času měli v rukou tolik, že i mazání chleba nám připadalo jako parádní povyražení, jsem četla jednu knihu. Byli jsme zrovna během pár dní volna na chatě bez wifi a signálu celkově, takže kromě čtení tam toho k děláni ani moc nebylo. Ta kniha se jmenovala Deník Anny Frankové a jak už název vypovídá, je psána právě deníkovou formou. Jde o velice silný příběh z druhé světové, který člověku otevře oči a kterého by vůbec nebylo, nebýt Anniných zápisků. Právě to mě na tom celém oslovilo a inspirovalo nejvíce a ještě ten večer po dočtení jsem si začala vést svůj vlastní deník.

Pro mnohé je psaní deníku takzvaně moc „old school“ nebo ztrátou času, ale věřte mi, když tvrdím, že mi to změnilo život, a hlavně vymetlo bordel z hlavy. A není to jen nějaké klíšé. V tomto článku bych se proto s Vámi ráda podělila o své zkušenosti, rady a tipy a pokusila se Vás i trochu namotivovat, abyste chytili tužku do ruky a něco z toho vyzkoušeli.

Proč vlastně vůbec začít a trávit tím svůj čas? Já jsem ten typ člověka, který až bolestně moc zapomíná, a platí pro mě jediné pravidlo: co si nenapišu, to nevím. A tak jestli hledáte důvody, tady jsou mé hlavní: Více si pamatuji. Psaní mě nutí nad věcmi přemýšlet a zpětně si je vybavovat, a tím pádem se mi tak lépe třídí myšlenky a jsem schopna nad situacemi a událostmi jasněji a kritičtěji uvažovat. Když totiž píšete fyzicky něco na papír, jste nuceni dát si více na čas a opravdu se zamyslet nad tím, co vlastně píšete. Za tu dobu, co si už deník vedu, dokážu rozpoznat, že se mi zlepšil styl psaní a schopnost struk-

turovat text. Umím se také lépe vyjádřit, což není nikdy na škodu. Stala se z toho pro mě taková forma terapie. Je to pro mě místo, kde mě nikdo nevidí a kam můžu svěřit své myšlenky. Papír je trpělivý a nesoudí, jak by řekla Anne Frank.

To by bylo k samotnému procesu psaní, ta zábavnější část přichází hlavně ale při zpětném čtení zápisků. Čas od času, když mám chuť, chytím před spaním jeden ze svých starých deníků a listuji si ve svém „starém já“. Člověk se pobaví, zakrouží nad sebou očima a rozvzpomene se na už zapomenuté historky. Nejraději na tom všem mám viditelnost změny, kterou jsem za tu dobu prošla. Změny se odehrávají pomalu a nevidíme je ze dne na den, nevidíme je ani ten den poté, ani ten den nadcházející, ale když se po těch maličkých krůčcích ohlédneme zpátky, zjistíme, jak obrovský kus cesty jsme vlastně ušli. A vidět pokrok je pro mě vždycky ta sladká tečka k tomu.

Často se ptám svého okolí, jestli si někdo vede deník, a odpovědi slýchávám stále stejné: „Ne, ale hrozně bych chtěla začít“ nebo „Když, ale bohužel u psaní nikdy dlouho nevydržím.“ Proto jsem také tady a mám pro Vás pár deníkových tipů, každý si jen musí najít ten svůj způsob, který bude nejvíce vyhovovat jemu samotnému a který ho bude bavit.

Hlavním typem je: Nechvátejte na sebe a začněte klidně pomalu. Do teď jste měli psaní spojené jen se zadanou prací ve škole a lásku k tomu úplně nechováte, nebo se celý den stresujete, jestli večer najdete ještě čas na psaní, a tak Vám radím, začněte zvolna. Řekněte si například, že si každý den napíšete jednu větu, která shrne Váš den, nebo historku, co Vás

pobavila, a dělejte to tak po celý měsíc. Postupně můžete věty přidávat podle libosti. Klidně zůstaňte u jedné, klidně se propracujte až k psaní celé strany. Je to na Vás, je to Váš deník. Zvykněte si psát ráno u ranní kávy nebo večer před spaním nebo ve škole o volné hodině... zkrátka, jak Vám to vyhovuje. Vybudovat si návyk trvá 21 dní a uvidíte, že poté na to nebudete ani muset myslet a stane se to podvědomě součástí Vašeho dne. Mezi další způsoby patří například tzv. „Gratitude exercise“, kdy si lidé každý den na papír sepíší tři věci, které se jim ten den staly, co jim zpříjemnilo den a za které jsou vděční. To je také důležité si připomínat. Takto to dělají i například moje mamka se sestrou a mají s tím jen pozitivní zkušenosti. Psaní deníku paradoxně nemusí zůstat jen u psaní, nalezte si do deníku z každého dne fotku, co jste vyfotili, založte si tam lístek z divadla, kde jste ten den byli, vylišovanou květinu... představivostí se opravdu meze nekladou. Jak už jsem několikrát zmínila, důležité je, aby Vás ten proces bavil. Pamatujte, je v pořádku zapomenout, vynechat nebo si dát pauzu. Jen je vždy příjemné mít se za čím ohlédnout a kam se vrátit, v budoucnosti budete za tyto vzpomínky rádi.

Často za mnou chodí kamarádi, aby mi ukázali své nové deníky, které si díky mně založili, a jejich zápisy v nich, a já jsem nesčetně ráda, že se nechali inspirovat. A tak ani Vy se nebojte chytit tužku do ruky, uvařte si kávu a začněte psát. Žádná věda v tom není a já Vám slibuji, že se nudit nebudete.

text: Barbora Kortusová,
foto: Pinterest

Což takhle dát si čtyřtisícovku?

Mönch. Majestátní kráska s vrcholem ve výšce 4 107 m n. m., která je však zastíněna slávou známějších hor Eiger a Jungfrau. Přesto to byl právě švýcarský Mönch, který jsme s otcem zvolili jako další cíl našich horolezeckých výprav. Po dosažení vrcholu Wildspitze (3 770 m n. m.) předchozí léta jsem vznesla návrh zdolat čtyřtisícovku. Postupnou selekci padla volba na již zmíněnou horu ve Švýcarských Alpách.

A tak si nyní upravuji poslední řemínky na sedátku, nasazuji helmu a společně s otcem a guidem Honzou vyrážíme přes sněhové pole směr Mönch. Počasí vyšlo krásně – svítí slunce, a i když se teplota drží pod nulou, tak se nám již na počátku cesty, jež začíná u Jungfrauoch (nejvýše položená železniční stanice v Evropě, pozn. redaktorky), naskýtá nádherný výhled na okolní horský masiv. Bez větších námah se dostáváme ke skalní stěně, kterou během pár minut zdoláváme a začíná dlouhý pochod mezi většími i menšími kameny a úlomky skály. Sice se držíme cesty (což není zrovna adekvátní název), ovšem nebyť zkušeného oka Honzy, co chvíli bychom sešli mimo vytyčenou trasu, jelikož takhle vysoko v horách už neexistuje žádné značení. Udržujeme konstantní tempo a postupujeme menšími, ale celkem svižnými kroky, které jsou při výstupech lepší než dlouhé kroky, při kterých se, obzvláště ve vyšší nadmořské výšce, více vysílíte. Čím výš se dostáváme, tím začíná být bolest hlavy ztelnější. Pravděpodobně i díky aklimatizaci z předchozího dne to však není nic hrozného. Těsně před dosažením výšky 4 000 m n. m. mírná bolest hlavy poleví a mně se postupuje snáze. Co chvíli ovšem cítím lehké škubnutí lana, na kterém jsme všichni tři navázáni. Slyším, jak je otec zadýchaný, a když se občas ohlédnou, vidím v jeho tváři značnou únavu. Začínám mít strach, že se na vrchol nedostaneme a hlavou mi plynou chmurné myšlenky. Odjezd domů s pocitem porážky a zklamání, s hořkou pachutí na jazyku, s vědomím nezvládnutí stanoveného cíle. Celá výprava jen jako pořádně drahý výlet do Švýcarska (jízdenkou pro jednu osobu na Jungfrauoch a zpět do Grindelwaldu za 216 franků by výčet horentních sum jen začínal...).

Vím, že mám pořád dost sil na zdolání hory. Otec by na mě a Honzu mohl v bezpečném úseku cesty počkat, vrátili bychom se pro něj a slezli společně dolů. Tato dotěrná myšlenka mi neustále hlodá v mysli, ale já se s něčím takovým nedokážu smířit. Na všechny předchozí hory jsme vylezli oba, tak tu přeci nenechám tátů ně-

kde sedět ve sněhu a nepolezu dál sama! Tok myšlenek přetrhává Honzův hlas, který nám oznamuje, že jsme ve 4 000 m n. m. Shazujeme batohy a bereme do rukou láhev s pitím. Mezi hltavými doušky se mě otec zeptá, zda se mi netočí hlava. Ne, netočí. Neodvažují se zeptat, jestli to chce otočit a vrátit se. Namísto toho se obrátím k Honzovi a naplň úst prohodím: „Teď už je to jen 107 výškových metrů k vrcholu, ne?“ Honza přikývne, dojí poslední kousek proteinové tyčinky a zavelí k nasazení maček (též stoupačké železa; rám s kovovými hroty, který se připevňuje na boty pro snazší a bezpečnější postup v ledovém a sněhovém terénu, pozn. redaktorky) a připravení cepínů. Vytahuji z batohu mačky a připevňuji si je na boty. Koutkem oka vidím, že otec činí totéž. Házíme si batohy zpět na záda, do ruky bereme cepín a nastupujeme poslední strmé stoupání.

Bez dalších zastávek se dostáváme na hřeben – část celého výstupu, ze které mám největší strach. Hřeben hory není ani 80 cm široký, ve sněhu je zde prošlapaná cestička od předchozích horolezců. Sníh se třpytí v poledním slunci a začíná pomalu měknout. K podklouznutí nohy a nevyhnutelnému pádu stačí jediný špatný krok vedle. V tom před sebou spatříme dvě skupinky lezců. Jdou již z vrcholu směrem k nám. Budeme se muset vzájemně vyhnout. Honza popojde ještě několik metrů dopředu, a pak zavelí zastavit. Jsme v o něco širším místě hřebene a po pravém boku máme pětadvacetimetrovou sněhovou bariéru. Během chvíle k nám přichází tříčlenná skupina. Všichni její členové se kolem nás opatrně prosmekávají, zatímco my jsme co nejvíce natlačeni bokem na sníh. „Tschüs! Hi! Servus!“ – V průběhu celého manévru se s druhou skupinou zdravíme, jak je v horách zvykem. Jen co je výměna bez úrazu dokonána, vyrážíme dál. Po chvíli se podobným způsobem míváme i s druhou, tentokrát pouze dvoučlennou skupinkou. Vrchol je již na dohled. Budeme ho mít celý pro sebe. Jedna noha, druhá noha... Cepín s každým druhým krokem zabodáváme do sněhu. Ještě pět metrů, tři, jeden a...

Jsme tu. Dokázali jsme to! Chvilí mi trvá, než si tu skutečnost naplno uvědomím. My to dokázali! Stáhne se mi hrdo a pálí mě oči. Podáváme si s Honzou ruce a vzájemně si jimi potřese. Stojíme na malém plácku, který je vrcholem hory Mönch. Není tu vrcholový kříž, ale na tom nezáleží – my si vychutnáváme vítězný pocit štěstí, jaký prožívá každý horolezec, když zdolá další vrchol. Rozhlížím se ko-

lem sebe; obklopují nás zasněžené vrcholky hor, ledovec svírá horský masiv, špička Jungfrau je obestřena bělostným mrakem. Všude panuje ticho, tak typické pro všechny horské vrcholy. Otec vytahuje z batohu bílo-červeno-modrý kus látky – českou vlajku. Beru jeden její cíp a usmívám se do objektivu Honzovy zrcadlovky. Přes sportovní sluneční brýle není vidět, že mi z očí kanou slzy.

Pak již není čas otálet. Naposledy se pokocháme výhledem a vyrážíme po hřebeni nazpět. Sníh pod nápořem slunce tají. Musíme se dostat zpět na skalnatý terén dřív, než bude pohyb po rozbředlém sněhu ještě víc nebezpečný. Záhy zjišťuji, že sestup bude náročnější než výstup. Každou chvíli mi podkluzují nohy a nejednou s otcem padáme na zadek. Po půl hodině sestupu už je pohyb, kdy si nejsem jistá svými kroky, značně „na palici“. Ani přestup na kamenitý terén cestu zpět nijak výrazně neusnadnil. Jdeme ještě asi hodinu, než se dostáváme k nástupu na skalní stěnu. Posledních šest metrů se spouštíme na laně. Přecházíme sněhové pole a cestou fotíme široce rozevřené trhliny v ledovci. Velmi dobře si uvědomujeme, že po cestě přecházíme podobně rozšklebené jizvy ledové masy, které jsou však zasypany sněhem, a nemáme proto tušení, kde přesně se nacházíme.

Za necelých dvacet minut přicházíme k horní stanici Jungfrauoch. Loučíme se s Honzou, na kterého v údolí čekají přátelé, a tak se již náš průvodce nemůže déle zdržet. S otcem usedáme do plátěných křesílek a vychutnáváme si pohled na Mönch. Jsme unavení. Po chvíli ticha otec prohlásí: „Jsi vážně dobrá.“ „My jsme dobří. Vždyť jsi to dal taky,“ opáčím. „To jo, ale kdyby se Honza v těch 4 000 metrech zeptal, jestli chce pokračovat, počkal bych tam na vás.“ Oba se odmlčíme a ve svorném tichu hledíme před sebe.

Začínají se mi klížit oči. Rychle zamrámám a zavrtím se v křesítku. Cítím, jak se mi kalhoty lepí mrazem k hrubému plátnu. „Tak co my – nevyrazíme taky dolů? Mám hroznou chuť na gulášovku,“ nadhodím směrem k otci. „Jo, jdeme,“ souhlasí a zvedáme se na nohy. Naposledy se ohlédnou na mohutný horský masiv a zabloudím pohledem k zasněženému vrcholu Mönchu, kolem kterého se začíná ovíjet bělostný opar. Na tvář se mi vloudí úsměv a v hrudi se rozlije příjemné teplo. Šťastná a vděčná odcházím pomalým krokem na nástupišťe ukryté uvnitř horského sedla.

text: *Patricie Horová*; foto: *Jan Záhula*

Na školní rok do Bavorska

Určitě víte, jak důležitá je v dnešní době znát cizí jazyky a umět se dorozumět. Rodiče i učitelé nám to dokola opakují a ať chcí, nebo ne, musím jim dát za pravdu. Neefektivnějším způsobem, jak se právě jazyk naučit a získat k tomu i rozhled a zkušenosti, je vycestovat. Dnes je všude kolem nás obrovská spousta cenově dostupných možností, jak to provést. Známými organizacemi jsou například Erasmus+ nebo Work and Travel. Zkrátka máte na výběr z velkého množství zemí, způsobů i délky pobytu, stačí se jen trochu porozhlédnout a poptat.

Já měla minulý rok možnost díky organizaci Euregio strávit jeden školní rok na prestižním gymnáziu v Bavorsku. Euregio je organizace, která podporuje navazování a udržování přeshraničních kontaktů mezi Bavorskem, Českem a Rakouskem. Zabývá se rozvojem cestovního ruchu, ochrany životního prostředí, vzděláním a jejím cílem je přispět k řešení problémů vzniklých na základě rozdílných společností a kultur. Euregio spolupracuje se středními školami, kde nabízí studentům devítiměsíční pobyty v pohraničí jmenovaných zemí.

Právě tímto způsobem se tato nabídka dostala i ke mně. Já ji bez váhání přijala a s jistotou mohu říct, že to bylo to nejlepší rozhodnutí, které jsem pro sebe kdy udělala. Potřeba bylo pouze napsat dopis své budoucí hostitelské rodině, vyplnit přihlášku s osobními údaji a jít do toho s pozitivním přístupem a nadšením. Nenechte se odradit, ani když si myslíte, že nemáte dostatečné znalosti německého jazyka, já je také ze začátku neměla a zvládla jsem to bez problémů. Brzy si mě vybrala hostitelská rodina poblíž města Pasova a po prvotním krátkém seznámení jsem tam v září odjela s hlavou plnou otázek a obav, které ze mě ale během prvních pár dní hned spadly.

Mnoho lidí, a patřila jsem k nim i já, si myslí, že pobyt v zahraničí je hlavně o učení se němčiny a navštěvování gymnázia, ale je to právě naopak. Jde o poznávání cizích kultur a zvyků, začleňování se do kolektivu, učení se samostatnosti a neustálé vystupování z komfortní zóny. To je to, co si ze svého pobytu odnesete, znalost němčiny je už jen třešnička na dortu.

Se svojí hostitelskou rodinou jsem objela veškeré kouty Bavorska a poznala nová místa, s organizací Euregio jsem měla možnost navštívit vládní budovy a mluvit s vysoce postavenými lidmi. S kamarády jsem poctivě poznávala bavorskou kulturu se všemi festivaly a slavnostmi a ve škole jsem se setkala a zažila rozdílný školní systém a způsob výuky. Můj pobyt byl rozmanitý ve všech směrech a školní rok utekl jako voda. V červnu jsem se, i když trochu nerada, vracela zpátky domů plná dojmů, kvalitních znalostí němčiny, a hlavně s troškou jiným pohledem na svět. Tenhle rok mi dal neskutečně mnoho a nikdy bych neměnila. Odnáším si s sebou plnou spoustu nových lidí a hlavně dovedností, které nás ve škole nenaučí.

Mým cílem je vás namotivovat udělat to samé a nemusí to být na celý rok, pokud se na to necítíte. Hlavní je vycestovat, dokud jste mladí a máte chuť poznávat. Programy jsou skvěle cenově dostupné pro všechny, tak odhodte obavy stranou a zkuste se zeptat třeba i na vlastní škole, bezpochyby narazíte na mnoho nabídek. Začátky mohou být těžší, ale kdo ví, třeba si po pár měsících také budete vyměňovat recepty na perníčky se svým učitelem na Religion, skončíte se zástupcem ředitele na skleničce nebo uspořádáte hromadné pečení pizzy se svými spolužáky. Když jsem to zvládla já, zvládnete to i vy, a ty vzpomínky jsou k nezaplacení. Tak vám držím palce!

text a foto: *Barbora Kortusová*

Aloha!

Sluníčko, pláž, moře či oceán, blond dlouhé vlasy vyšívované od sluníčka, pihy na obličej, volné tílko a v ruce surf. Takhle si určitě nejen já představuji typického surfaře.

Letos v Portugalsku jsem se jedním z nich stala, sice jen na pár dnů, ale zážitek to byl obrovský. Jelikož jsem se do tohoto sportu hned po první vlně zamířila, tak jsem se rozhodla Vám o tom něco málo povědět. Třeba Vás to naláká a zkusíte si úplně něco nového.

Surfování je jeden z nejstarších sportů, jehož kořeny jsou staré až 3000 let. V Polynésii využívali místní rybáři dříve tzv. klouzání na vlně pro lepší dostání se na břeh z lovu. Klouzání na vlně se rozšířilo po celé Polynésii, a to zejména na Havaii. Pro místní lidi byl oceán posvátný a uctíván. Jako nejstarší záznam o surfování se považuje popis surfaře od Jamese Cooka, který přistál na Tahiti v 18. století.

Můj první pohled na surfování nebyl nejkrásnější. Když jsme se blížili k pláži, už z dálky jsme viděli mlhu, že nebylo vidět na sedm metrů, foukal vítr a vlny byly obrovské. Po narvání se do neoprenu jsme dostali tzv. leash (gumový provaz připevněný k surfu a Vaší noze), klubová trička a do ruky surf. Následovala rozcvička, krátké povídání o surfování a body surfing, které je důležité, abyste věděli, kam vás vlny odnesou a celkově jste se zkusili naladit na vlnu vlny. Svou první vlnu ve stoje jsem sjela hned druhý den. Surf komunita je opravdu úžasná a bylo skvělé, jak se všichni podporova-

li. Všichni tleskali, běželi za vámi, aby si s vámi pláclí a poslali vás znovu sjet tak skvělou vlnu. Třetí den jsem si vyzkoušela pádlování do hlubokého oceánu. Bylo to náročné, protože byly obrovské vlny, ale pocit, když se přes ně dostanete a sedíte na surfu úplně sami, někde uprostřed oceánu, je k nezaplacení. Nesnáším hloubky, ale tohle bylo něco naprosto neuvěřitelného.

Abych vám to ukázala i z jiných očí, rozhodla jsem se pro rozhovor se svým coachem Jorgem, který mě celé tři dny vedl a předal mi kousek sebe.

Jakým způsobem tě celý život doprovází surfování? Věnuje se surfu i tvoje rodina?

Začal jsem surfovat, když mi bylo 14 let, a zároveň jsem se učil jezdit na skateboardu. V těchto letech bylo velice složité surfovat, protože nebylo tak lehké se dostávat z jednoho místa na druhé jako dnes. Narodil jsem se v Seville ve Španělsku. Sevilla je vnitrozemní město, takže jsem mnoho let každý víkend jezdil autobusem do Cadizu surfovat se svým kámošem Davidem. Byla to rutina mých prázdnin a víkendů. Celé léto jsem trávil v Cadizu a dlouho to byl můj druhý domov. Když jsem si udělal řidičský průkaz, začal jsem jezdit na místa s větším potenciálem pro surfování, jako je sever Španělska, nějaká místa v Cadizu a Portugalsko. Po několika letech jsem se rozhodl koupit si dům a usadit se v Portugalsku. Během let, co jsem žil v Portugalsku, jsem se poznal se svou ženou. Ona i můj sedmiletý syn surfuji.

Jak dlouho vyučuješ surfování? Nejsi pouze surf coach, ale vyučuješ i tzv. surfskate (trénování specifické jízdy

na skateboardu, pro lepší motoriku na surfu). Je to doopravdy tak důležitý sport pro surfaře?

Profesionálně učím něco kolem patnácti let. Též jsem vyučoval lekce snowboardu, skateboardu, wakeboardu (jízda na wakeboardu taženém lodí nebo kabelovým vlekem po hladině) a wakesurfu (surfování za pomoci držení lana na umělé vytvořené vlně za lodí) za pomoci lana připevněného za lodí. Moje metoda funguje na základě surfskatingu. Surfskating je sport nejvíce podobný surfování. Nejdrív se trénuje v bezpečí na suchu na prkně podobném skateboardu. Potom se přejde na surfování na moři, což je díky předchozímu tréninku na surfskatingu snazší. Dlouho jsem svou metodu rozvíjel, než jsem našel ideální způsob trénování. Lekci ale i tak vždy doplňuji konkrétnímu člověku.

Co tě osobně tak baví na surfování? Máš něco, co bys chtěl vzkázat lidem, kteří by tento sport chtěli vyzkoušet, ale bojí se?

Vždycky jsem byl s lidmi dobrý komunikátor. Bavilo mě učit a nenechávat si pro sebe tajemství a tipy, které mě samozřejmě stály roky učení. Dneska postava coache je velice důležitá a myslím si, že je nezbytné začít s jakýmkoliv sportem. Na surfování je ale skvělé, že je to sport spojený s mořem, s přírodou. Když sjíždíte vlnu, změňte to váš náhled na věci, na život.

Tak doufám, že jsem Vám připomněla krásné letní proslulé dny a že přístě vyrazíte i Vy!

text: Magdaléna Budínová,
foto: Pinterest

Vražda v gay baru – máme v tom prsty taky

Doposud převážně demokratická západní Evropa v poslední době čelí gradujícímu problému, o kterém by se vyvolaným šťastlivcům, žijícím uprostřed oduševnělé bubliny respektu a svobodomyšlnosti, ani nezdálo. V Itálii si cestu k moci dláždí Bratři Itálie, novodobí fašisté, a dosud příkladným Švédskem a jinými tradičními demokraciemi zmitá krajně pravicový populismus. Výrazný vzestup extremismu je dlouhodobě vidět i ve východní části Německa, hendikepované svou komunistickou minulostí, typickou nedostatkem respektu k lidské individualitě.

Historie dokazuje, jak snadné je zneužít situace, ve které lidé pociťují nejistotu a strach o vlastní budoucnost. Politici, populisticky reflektující nálady ve společnosti, namísto toho, aby jim zodpovědně čelili, budují své kariéry na podpoře extremismu. Podobně zavírá nad problémem očí i školský systém, mylně zaměřující politickou neutralitu na akademické půdě za zodpovědnost při výchově k demokracii a respektu. Mladí lidé se navíc často pohybují ve virtuální realitě sociálních sítí plné nenávisť, limitující jejich schopnost soucitu. Spoléhat se na způsobilost rodin korigovat názory mladých nelze, jelikož rodiny často samy žijí v zajetí extrémních názorů svých sociálních bublin.

Tuto systémovou bezradnost dokazuje i nedávná tragická událost na Slovensku, kde 19letý neonacista bezcitně zastřelil dva mladé lidi jen pro jejich sexuální orientaci. Ještě děsivější je fakt, že šlo o systematicky připravovaný čin podložený antisemitským a homofobním manifestem z rukou vraha. Byť se vražda může zdát sebevíc šokující, je jednoznačně důsledkem systémového selhání sociálních vazeb – od rodiny přes školu až po komunitu a veřejný prostor. Řešením není lamentování politiků nad tragickou událostí, ale prevence bezuzdné verbální agresivity, která je jen krůček od skutečné tragédie.

Zapojit se musíme všichni a začít bychom měli u toho, co máme pod nosem. Co třeba klást větší důraz na boření stigmat ohledně psychického zdraví ve školách? Učit děti, že na odlišnostech není nic špatného, a otevírat prostor diskuzi? Nebo skrze vytvoření přehledu o moderních dějinách (s jejichž výukou se na školách začíná pozdě, pokud vůbec) zajistit schopnost dát si je do kontextu se současným světovým děním? Zkrátka vychovávat z nich nikoliv jedince vševedoucí, nýbrž jednoduše dobré a tolerantní?

text: Markéta Kubešová

POSLEDNÍ SLOVO

Po kamenné dlažbě budějckého náměstí za jeho více než 750 letou historii prošla nejedna osobnost. Pojďme si některá jména připomenout. Především, že se nejedná o žádný kánon, vždyť úplný výčet významných Budějčáků by jistě vydal na celou encyklopedii.

Nejeden Budějčák však proslul i svými výkony sportovními: Petr Jirmus, dvojnásobný mistr světa v letecké akrobacii, Václav Prospal, úspěšný hokejista, který se prosadil i na zámořském ledě, dobrou fyzickou jistě oplýval i Vladimír Remek, jediný český kosmonaut a Hrdina Sovětského svazu.

A málem bych zapomněl! Láda Vrabel. Aktivista, který se – jako kdysi Bezruč – stal bardem, dnes bychom spíše řekli mluvčím, utlačovaného českého lidu, kterému všichni „nahoře“ lžou, ať už je to zkorumpovaná Fialova vláda, zločinná Severoatlantická aliance nebo předsta-

vitel amerického establishmentu, kteří v křížové výpravě pronásledují hotového světce Donalda Trumpa. Češi jsou už zase loutkou v rukou mocných principálů v jejich věčné hře na ovládnutí světa. Tentokrát jim v jejich piklích stojí Rusko, se kterým si to chtějí vyřídit přes ukrajinské nacisty, banderovce a korupčníky. A Čecháček za to platí. Drahými energiemi. Potravinami... Naštěstí má český národ svého Ládu! Taky chudáka. Zadluženého. A tak si chudý Čecháček navlékne další huňatý svetr, místo aby si přitopil, a uskladněným grošem přispěje na Láduvu tří miliónovou „sekeru“ u „hostinského“, aby si mohl užít nejen svou luxusní motorku, ale i nějaký ten krejcar z prodeje pozemku v hodnotě dvou míčů... A Láda je charakter. Českému lidu to splatí v naturáliích. Uspořádá referendum o nedůvěře proimperialistické vládě. A Milouš Zeman je taky charakter. Vládu odvolá. A běda tomu, kdo třeba jen škýtkne: je to neústavní. Ovčáček mu to čtverácky natře na hradním fejsbuku. A to si lumpenkavárník za rámeček nedá!

A za to všechno dostane Čecháček na Václaváku „pod vocasem“ třicet stříbrných a do pusy koblihu. Ale nikoli tu od agenta Bureše a jeho Agrolandu, ale tu poctivou, koňskou. A kamenná tvář svatého Václava se na nebožehého Čecháčka jen ušklibne a skrze sevřené rty si povzdychne: „Dávat pozor, český národe, abys nesešel z cesty, je i pro svatého pořádná řehole!“

text: Martin Volný

ZAPOJ SE!

Náš tým je po celý rok otevřen všem pisálkům, básníkům, kreativcům,

jednoduše každému, kdo se nebojí odpoutat své básnické střevo ze řetězu! Že jsi nic podobného nikdy nezkusil? Jsi začátečník? To byl kdysi každý z nás. Proto dobře víme, že začátky jsou nejtěžší a s radostí tě jimi provedeme. Stačí nám jen napsat na náš FB nebo email redakce@vednemesicnik.cz.

A nebo nejlépe přijď na jednu z našich schůzek, o kterých se včas dozvíš na našem facebooku.

Vednemesičník vychází za podpory:

České Budějovice

Tento projekt je spolufinancován
Statutárním městem České Budějovice

Šéfredaktoři:

Lucie Procházková,
Patricie Horová, Linda Janoutová

Redaktoři:

Barbora Nosálová, Ema Hessová,
Anna Pečlová, Elishka Kazem Tabrizi,
Jakub Justin, Magdaléna Budínová,
Barbora Kortusová, Lucie Lindovská,
Terezie Machová, Veronika Matlová,
Hermína Ottová, Veronika Podlahová

Poradci:

Martina Mašková, Martin Volný,
Lukáš Hypša, Daniel Jež,
Petr Kuthan